VOL. XVI. ÉVFOLYAM. HIMLERVILLE, KY. 1928 MÁJUS 17. NO. 20. SZÁM.

MAGYAR BÁNYÁSZLAP

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL VISITS MORE THAN ELEVEN HUNDRED MINING CAMPS AND MORE THAN FOURTEEN THOUSAND HOMES

HIMLERVILLE KENTUCKY

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL HAS MORE SUBSCRIBERS THAN ANY OTHER THREE HUNGARIAN WEEKLIES IN THE UNITED STATES

Oktatják a bányaurakat

Illinoisban ünnepet ülnek. Nem a bányászok, mert hát ezeknek jelenleg nincsen valami tulságosan sok okuk az ünneplésre, hanem a tőkések. Győzelmi ünnepnek nevezték ki az összejövetelt, annak örömére, hogy sikerült letörniök a szervezett munkásokat az államban és hogy az open shop alapon való dolgoztatás egyre nagyobb mérveket ölt.

Keresve sem találhattak volna egy különb vezérszónokot erre az alkalomra, mint J. D. A. Morrowt, a Pittsburgh Coal Company mindenható elnökét. Morrow ur meg is felelt a hozzáfüzött várakozásnak és egy olyan szabad előadást vágott ki, hogy a jelenlevő öreg rókáknak leesett az álluk a csodálkozástól.

Morrow ur iskolát tartott nekik. Mondanunk sem kell, hogy ez az iskola a szénbányászatról és a bányászokról szólt, mivel ez az a két dolog, ami legjobban van a szivéhez nőve.

Pennsylvánia hirhedt rabszolgatartója megveregette a vállát azoknak az illinoisi gyárosoknak, akik üzemeikből kirekesztették a szervezetet, de egyuttal elégedetlenségét fejezte ki a bányaurakkal szemben, akik szerinte indokolatlanul jól és tulságosan keztyüs kézzel bánnak a bányászokkal és a szervezettel.

Az illinoisi bányabárók magatartása szerinte veszélyezteti a többi államok bányaurainak helyzetét és éppen azért itt van a legfőbb ideje, hogy ezen változtassanak.

Morrow ur kijelentette, hogy Illinois urainak feltétlenül és minél gyorsabban szakitaniok kell a United Mine Workerssal. Minekutána ezt a kedves tanácsot adta a szervezetnek ez a hirhedt ellensége, részletesen ki is fejtette, hogy miképpen gondolja ő ezt keresztülvihetőnek.

Segitségül kell hivni az állami törvényhozást, illetőleg rá kell parancsolni, hogy változtassa meg a jelenlegi bánya törvényeket. Ezt nagyon könynyen el lehet érni, mert hiszen nem valószinü, hogy valaki is szót merjen emelni a bányaurak követelése ellen. Meg kell változtatni azt a törvényt, hogy csak képzett, papirral rendelkező bányász dolgozhasson az illinoisi bányákban.

Ha eltörlik ezt a korlátozó törvényt, akkor egy olyan hatalmas munkásanyag fog a bányaurak rendelkezésére állani, hogy abból nagyszerüen tudnak majd szervezetleneket válogatni. Hogy a képzetlen és semmi praktikus gyakorlattal nem rendelkező munkások alkalmazásának minden valószinüség szerint tömeges szerencsétlenség lesz majd a következménye, Morrow ur szerint nem jelent semmit. Ezt az áldozatot meg kell hozni a szervezettől való elszakadás érdekében.

Az illinoisi bányaurak, mint megszeppent kis iskolásgyerekek hallgatták a pennsylvániai munkásnyuzó tanitóbácsi érdekes fejtegetéseit.

Közbevetették ugyan, hogy ebben az esetben számitani lehet arra is, hogy a szervezett bányászok nem fognak egykönnyen belenyugodni az uj helyzetbe, de Morrow ur erre is tudott tanácsot adni.

Mire való a bányarendőrség, ha nem arra, hogy féken tartsa a nyugtalankodó szervezett bányászokat? Mire valók a kozákok? Mi a csodának találták ki akkor a gunmenek intézményét?

A pennsylvániai bányabáró ezen intézmények azonnali megvalósitását sürgette. Szerinte ezek azok a tényezők, melyek jelentős szerepet játszottak és játszanak abban, hogy Pennsylvániában ki lehet tolni a sztrájk befejezését bizonytalan időre.

Egy kis hibát azonban Morrow ur is elkövetett, mikor erről beszélt. Vagy jobban és magyarán mondva: hazudott. Azt próbálta beadni a tátott szájjal hallgató illinoisi bánya uraknak, hogy a bányatársaságok rendőrsége, a gunmenek állami felügyelet alatt állanak.

Hazudott, mert ez a szedettvedett hadsereg tisztára a bányaurak zsoldjában áll. A bányaurak fizetik őket azért, hogy verjék véresre a bányászokat, hogy bánjanak a lehető legdurvább módon a sztrájkolókkal és azok családjaival.

Pennsylvániának van egy, még a civil háboruból fennmaradt és egy ideig el is felejtett, ősdi törvénye, mely a társaságokat felhatalmazza ilyen magánőrségek szervezésére, de ezek költségeit mindig a tulajdonosok fizetik meg.

Természetesen Morrow urnak azért volt szüksége erre a hazugságra, hogy annál könynyebben rávehesse az illinoisi bányaurakat, hasonló rendőrség szervezésére, amely lépés a szervezet elleni harc első fázisát jelenti.

Az ilyen rendőrség nagyon költséges valami és a pennsylvániai szénbáró tartott attól, hogy hasonszőrü társai esetleg vissza fognak riadni ezektől a költségektől, azért hát megkockáztatta ezt a jámbor hazugságot.

Ilyen iskolát, ilyen előadást tartott Morrow ur az illinoisiaknak és elvárja tőlük, hogy tanácsait kövessék is azok. Hogy szakitsanak a szervezettel az általa ajánlott módon, mely szerinte olyan nagyszerüen bevált Pennsylvániában.

Hogy ebben a sikerben is van egy jó adag hazugság, az csak természetes. Egy ilyen megátalkodott munkásnyuzó nem igen fog a szomszédba menni egy kis hazugságért.

A nagy hencegésre alaposan rácáfolnak a Pittsburgh Coal Company könyvei, melyekből nemcsak az derül ki, hogy a gunmenek meglehetős összegeket emésztenek fel, hanem az is, hogy a szkebekkel való dolgoztatás anyagi és erkölcsi oldala mást nem tud felmutatni, mint a csufos kudarcot.

Hogy az illinoisi bányabárók meg fogják-e fogadni a Pittsburgh Coal Company elnökének jó tanácsait, nem tudjuk. Annyi bizonyos, hogy az ideától ők sem valami nagyon idegenkednek és óhajuk szerint való lenne a szervezetlenekkel való dolgoztatás.

Még szerencse, hogy ennek a tervnek megvalósitása utjában kisebb-nagyobb akadályok vannak, melyeknek eltávolitása, különösen ha a szervezett bányászok a sarkukra fognak állani, nem megy majd olyan könnyen.

Nem lehet azonban tagadni azt sem, hogy Illinoisban a bányaurak körében tényleg van egy olyan mozgalom, mely a szervezet kiküszöbölését célozza és ezeknek a Morrow féle tanácsoknak a következményei nagyon károsak lehetnek a szervezett bányászokra nézve.

Megtörténhetik az a szerencsétlenség, hogy a bányaurak tényleg meg fogják kisérelni a Morrow által ajánlott módszerek életbeléptetését. És ebben a tekintetben annál könnyebb lesz a munkájuk, mert a szervezet jelenlegi illinoisi politikája ugyis a szervezetet gyöngiti.

Viszont a bányászoknak erre az aljas támadásra csakis egy válaszuk lehet. Küzdeniök kell ellene teljes erejükből, vissza kell azt verniök, mert ha csak egy helyen is tesznek kisérletet a pennsylvániai mód szerrel, akkor az illinoisi szervezett bányászok napjai s meg lesznek számlálva.

Ha a bányabárók keresztül tudják vinni, hogy az illinoisi bányatörvényt megváltoztassák, ha mindenkit, tekintet nélkül az előképzettségre, be fognak engedni a bányákba, akkor holnap a szervezett bányászokat fogják onnan kidobálni.

Morrow tanácsai nemcsak tanácsokat jelentenek a bányaurak számára, hanem roppant sulyos veszélyt rejtenek magukban a bányászokra nézve. A bányászok pedig nem nézhetik ölbetett kezekkel, hogy szőjjék körülöttük a fojtogató hálót, a bányászoknak meg kell mutatniok, hogy élnek és élni is akarnak. Illusztrálniok kell, hogy dacára annak, hogy a szervezet mai vezetőinek politikája züllést és bomlást idéz elő soraikban, az ilyen merénylet ellen egységesen tudnak fellépni.

Nem lehet tudni, hogy mikor jöhet a támadás, mert ha Morrow tanácsait nem is fogadják meg most az illinoisi szénbárók, akadni fognak más morrowk, akik közül egynek mégis sikerülni fog belelovalni őket a Morrow ideák követésébe.

A bányászoknak vigyázniok kell, állandóan résen kell lenniök, mert ha nem veszik észre, ha elmulasztják azt a pillanatot, amikor a támadás megindul ellenük, akkor soha többé nem tudják behozni az elvesztett előnyt.

Az illinoisi bányászok még szerencsés helyzetben vannak, mert rendelkeznek bizonyos jogokkal. Ha engedik, hogy ezen jogaikat megnyirbálják, akármilyen cimen, akkor tulajdonképpen öngyilkosságot követnek el.

Akkor nem lesz többé szervezet Illinoisban.

SZKEB SORS

A bányaurak füt-fát szoktak igérni mindig a sztrájktörőknek. Nyugodt, kényelmes életet, jó fizetést, csakhogy sikerüljön őket rábirni a szkebmunkára.

Az ujságok százaiban, jól megfizetett cikkek keretében irják le nekik a szkeb munka gyönyörüségeit és szinte nemzeti kötelességnek jelölik meg az open shop alapon való dolgozást.

Hogy ezek a szappanbuborékok szétpattannak, mihelyt a szerencsétlen sztrájktörő beteszi lábát a bányaplézre, az csak természetes. A nyugodt élet helyett állandó rettegést talál, a gunmenek százait fedezi fel nagy meglepetéssel.

Csakhamar rájön arra is, hogy ezek a kozákok az ő védelmére vannak kirendelve és nagyszerüen vigyáznak arra, hogy a sztrájktörők a külvilággal ne igen érintkezhessenek. A sztrájktörő benn találja magát a kalitkában, ahonnan nincs, vagy legalább is nagyon nehéz a szabadulás.

Ha nem tetszik neki a helyzet és ennek hangosan kifejezést is ad, a legjobb, ami érheti, a börtön. De vannak még más módszerek is, amelyekkel az alaposan betanult bányaőrök el tudták némitani a véleménynyilvánitást.

Ha a szkeb beletörődik sorsába és huzza azt az igát, melyet engedett magára rakni, ha hallgat, tür és szenved, akkor sem rózsás az élete.

A bányaurak nem valami sokat törődnek azzal, hogy hol itt, hol ott kidül belőlük egy-egy. Akármennyit hazudnak is össze az ujságok megvett hasábjain, akármennyire is dicsérik munkájukat addig, amig meg nem kapják őket, a végeredményben csak annyira tak sálják őket, amennyit megérdemelnek. Ha halnak, hát haljanak. Ki törődik velük. Majd csábitanak másokat a helyükbe.

Aki figyelemmel kiséri az ujságok hasábjait, lehetetlen, hogy meg ne lássa a szkebekkel dolgoztató bányák hallatlanul nagy veszteséglisztáját. Nem mulik el egyetlen nap sem, hogy az open shop alapon dolgoztató bányák meg ne követelnék a maguk áldozatait.

Halnak a szkebek, halnak, mert ez a sorsuk. A bányaurak nem valami sokat törődnek velük. Egyetlen napon olvastuk az ujságban, hogy a Pittsburgh Terminal Coal Corporation coverdalei, Pa. bányájában két sztrájktörőt ért halálos szerencsétlenség, valamint hogy a Pittsburgh Coal Company gallitzini bányájában két másik fizetett életével a bányauraknak.

A négy közül három néger volt, akiket valahonnan délről hoztak oda, csalogattak a rabszolga munkába. A negyedik, Michael Hartek, a neve után itélve bevándorolott bányász lehetett.

A pittsburghi bányabárók nem sokat törődtek azzal, hogy milyen szinüek, milyen nemzetiségüek voltak ezek az american plan alapon dolgozó sztrájktörők és nem törődnek azzal sem, hogy most kidőltek a sorból.

Akik odavitték őket, tudták nagyon jól, hogy a bányászathoz mitsem értő emberekről van szó, de hát ez semmit sem számitott nekik. Nekik baromi erő kellett és ezt vették meg.

Ha munkájuk közben otthagyták fogukat, arról ők tehetnek, ez volt a sorsuk.

A bányaurak haladnak tovább a maguk utján, csalják, csábitják tovább az embereket és a szerencsétlen, megtévesztett emberek rendesen nagyon későn veszik észre, hogy milyen csapdába kerültek.

Ez a szkebek sorsa.

És fognak kapni ujabb sztrájktörőket is. Akár fehéreket, akár feketéket. Mindig fognak akadni olyanok, akik

(Folytatás az 5-ik oldalon)

Felsőbb parancsra

Indiana bányászainak a törvényszék szabja meg a munkadijat. — Cári Oroszország tanulni jöhetne az Egyesült Államokba. — Mit várhatnak Illinois és Indiana bányászai a jövőben? — Rabszolgaság törvényszéki rendeletre.

Nincsen szó a magyar nyelvben, amely a bányatársaságok és bányabiróságok legutolsó hadmozdulatát jellemezné.

Ha lenne szó, nem lehetne vele élni az ujságban, mert éppen eléggé üldözik a lapunkat egy régebbi cikkért.

Éppen azért csak megirjuk, hogy a bányatársaságok uj hadmozdulatot tettek a nagy háboruban s hogy ebben a hadmozdulatban a törvényszéket küldték a sáncárokba.

A törvényszék olyan rendeletet adott ki, amilyenre még nem volt példa sem az Egyesült Államokban, sem a cár Oroszországában. Mussolini hazájában van szokásban ez a rendszer.

A Knox Consolidated Coal Company, Indiana állam legnagyobb bányatársasága Receivershipbe (gondnokság alá) került. Az utolsó években átlag havi huszonkétezer dollárt fizettek rá az üzemre s nem birták tovább a veszteséget.

Az üzemre azért fizettek rá, amiért a többi bányatársaság veszteséggel müködik évek óta. Mert a szenet olcsón adják a fogyasztónak.

Épeszü ember azt hihette, hogy az orvoslást ott keresik, ahol a betegség van és a szén árát igyekeznek szabályozni.

A bányaurak azonban nem ebbe az irányba törekednek. A bányásszal akarják fizettetni a veszteséget.

A Knox Consolidated Coal Company gondnoka a birósághoz fordult és arra kérte a Marion County Superior Courtot, hogy rendelje el az alacsonyabb munkabéreket a bányában.

A gondnokság alatt levő vagyonok felett a törvényszék korlátlanul rendelkezik.

A gondnok egy tagja — delegáltja — a törvényszéknek, s mindenben követni tartozik a biró parancsát.

És ez ellen senkinek nincs joga és senkinek nem lehet tiltakozni.

A biróság — természetesen — eleget tett a Receiver kérésének. Elrendelte, hogy azonnal vegye üzembe a bányákat, erősen leszállitott munkadijjal. Öt dolláros napszám mellett.

Soha Receivernek hasonló rendeletet még nem adtak.

A biróság rendelete az egész bérskálát megszabja, pontosan megállapitja, hogy melyik munkás tartozik kilenc órát dolgozni egy shiftáért s pontosan megszabja a munkadijat és a napszámot.

És persze tovább megy.

Elrendeli a Receivernek, hogy senkit ne türjön meg a társaság vagyona körül, aki nem dolgozik a társaság bányájában.

Tiltó parancsra nincs szüksége többé a Receivernek.

A biró rendelete elég parancs a számára. Aki nem dolgozik a társaságnál, azt a gondnok ***azonnal tartozik*** eltávolitani a telepről. Aki dolgozik, annak nem fizethet többet, mint amennyit elrendelt a biróság.

A tiltó parancsokkal tönkre tették a szervezeteket országszerte.

És mégis, a tiltó parancs felényire sem olyan borzasztó, mint ez a rendelet a Receivernek.

Mert a tiltó parancs ellen még lehet legalább fellebbezni.

Mert a tiltó parancs időt ad a bányásznak a költözésre.

Mert a tiltó parancs nem foglal magában uj napszámot.

Ez ellen a birói rendelet ellen semmiképpen nem lehet fellebbezni.

A biró nem ad ki parancsot a bányász ellen. Csak a Receivernek, a törvényszék alkalmazottjának ad parancsot, hogy azt azonnal végrehajtsa.

Bicknell bányászai vagy munkába mennek, vagy azonnal eltakarodnak a telepről.

Ha munkába mennek, a gondnok nem fizethet nekik többet, mint amennyit elrendelt a biróság.

Bicknell bányászai nem tudnak most hirtelen elköltözni.

Hónapok óta közkonyhákról élelmezik a bányászok családjait, mert nincs már mit ennie a bányásznak.

Hónapok óta az American Legion folytat országos gyüjtést, hogy a népkonyhákat fenntarthassa.

És ezek a lerongyolt, kiéhezett, tönkre vert bányászok vagy munkába állnak a biróság által önkényesen, a bányászok megkérdezése nélkül megszabott munkadijért, vagy azonnal eltakarodnak a bányáktól.

Felebbezés nincs, panasz nincs, vita nincs.

Az orosz cári rendeletek ellen sem lehetett fellebbezni.

Mussolini rendeletei ellen sem lehet fellebbezni.

De az orosz cár sohasem rendelte el a munkadijat, legfeljebb a katonáknak.

Az Egyesült Államok szabad földjének jutott az elsőség dicsősége.

Itt parancsolták rá, elsőnek a világon a munkásra, hogy mennyiért tartozik eladni a munkáját.

Ismételjük, nem sokat irhatunk erről a rendeletről.

A Bányászlapot üldözik még most is, mert egyszer őszintén és igazán megirtuk a véleményünket ezekkel a tiltó parancsokkal kapcsolatban. Amig annak az eljárásnak vége nem lesz, addig erről az eljárásról nem irhatunk többet.

Illinois és Indiana bányászai azonban gondolkozhatnak, ha akarnak.

Elgondolhatják, hogy mi vár rájuk, amiért a vezérek Pennsylvániát és Ohiot elárulják.

Indianában a törvényszék szabja meg a munkadijat, Illinoisban nagy-gyülést rendeznek a gyárosok és a bányatulajdonosok, amelyen az openshop mellett határoznak.

Két éven belül megszünik a bányász-vizsga Illinoisban s három év mulva maradványa sem lesz a United Mine Workersnak.

Árulás utján nem lehet biztonságról és jólétről gondoskodni, a bányász-szervezet vezérei pedig Pennsylvániát és Ohiot elárulják, ha az illinoisi és indianai bányászok nem vetnek véget azonnal az árulásnak.

Illinois és Indiana bányászai menjenek sztrájkba minden bányában, ahol az ideiglenes munkaszerződést megkötötték s kényszeritsenek sztrájkot az egész Egyesült Államokra.

Ha ezt sürgősen nem teszik meg, akkor büntársaik lesznek a vezéreknek s akkor az árulás büntetését ők fogják két éven belül elszenvedni.

Olvassák el ezt az irást még egyszer Indiana és Illinois bányászai, olvassák el még egyszer a tudósitást a Bányászlapban arról a gyülésről, amelyet Chicagoban tartottak a Pittsburgh Coal Co. elnökének az ünneplésére.

És ha elolvasták, akkor gondolkozzanak.

És az Isten szerelmére, cselekedjenek, mig nem késő.

MAGYARORSZÁGI HIREK

Kétszázhusz kilóméteres hosszuságban, köröskörül a Balaton partján rakéták gyulnak nyáron a magyar tenger ünnepén, amelynek most rendezték az első próbáját

Egy kora reggel öttagu társaság kapaszkodott fel a Keleti pályaudvaron a Balatonhoz induló személyvonatra. A társaság két tagja furcsa alaku csomagokkal megrakodva érkezett. Az egyik közülük nyársformáju, lándzsahosszuságu, papirba göngyölt meghatározhatatlan valamivel helyezkedett el az egyik kocsiban, a másik terjedelmes dobozt cipelt egy hordár segitségével, miközben a kabátzsebéből egy tekintélyes pisztoly öblös torka kandikált elő. Utközben szemük állandóan a hol borult, hol felhőtlen égboltozatot kutatta, mintha bizony életük boldogsága mulott volna az időjáráson.

— A bomba nem nagyon szivleli az esőt, — szólalt meg az egyik ur.

— Nem is tudjuk akkor begyujtani, elázik a kanóc — toldotta meg a másik.

A kocsiszakasz többi utasai némán hallgatták a rejtélyes beszélgetést és megrettenve hu zódtak el a vérszomjas "öszszeesküvőktől", akik bizonyára valami szörnyü merényletre készülődhettek.

Nem akarom, hogy e "hadi-tudósitás" olvasói is rémületbe essenek, azért idejének tartom lerántani a leplet a titokzatos "bombás" utasokról. Ilovszky János fővárosi bizottsági tag, a Népszinházi Nyugdijintézet elnöke és szükebb ve zérkara, egy tüzérszázados, valamint Hoffman Iván és Neményi Sándor pirotechniku sok indultak felderitő utra, hogy az augusztus ötödikére tervezett Országos Balatoni Kulturnapot előkészitsék és helyszini szemlét tartsanak a készülő ünnepség főbb pontjain. Ezek után mindenki előtt érthetővé válhatnak az égboltozatra vetett aggódó pillantások. Végül, hogy teljes legyen az expedició, "sajtófőnökről" is gondoskodtak az Uj Nemzedék munkatársa személyében, aki, mint — azt irják és mondják — most "elsőnek adhat részletes és hiteles tudósitást" az augusztusi balatoni kulturnap pirotechnikai terveiről és a vasárnap esti tüzijátékpróbáról.

Alig egy hónapja, hogy Ilovszky János, az ezertagu rendező bizottság elnöke felvetette a nagyszabásu balatoni nap gondolatát s ma már annyira előrehaladt az egész Balatonra és környékére kiterjedő organizáció, hogy közel száz város és község jelentette be részvételét.

Nyugodt lélekkel adhatom hirül, hogy ehhez hasonló méretü látványos ünnepség alig ha volt még az országban, sőt bizonyos vonatkozásban Európában sem.

Ötszáz pár járja a magyar táncot

Az eddigi program egy-két kiragadott pontja elegendő bizonyság arra, hogy micsoda felejthetetlen élmény várja itt a Balaton augusztus ötödiki látogatóit. És pedig: reggel tiz és tizenegy óra között a Balatoni Yacht Club és a Királyi Magyar Yacht Club száz zászlódiszbe öltözött vitorlása huszonegy ágyulövés kiséretében József királyi herceg tihanyi kastélya előtt diszfelvonulást rendez. Az üdvözlések után a balatoni flotta, élén a vezérhajóval Füredre vonul és itt vet horgonyt a BYC és a KMYC klubházak között, a part mentén. A sötétség beálltakor a vitorlások uri legénysége résztvesz a két és félóráig tartó tüzijátékban.

Délután a sport- és dalárdaversenyek kezdődnek a nagyobb fürdőhelyeken, este háromnegyed kilenckor pedig Szabados Béla toborzójának hangjai mellett reflektorfényben ötszáz magyar ruhás pár jár táncot a balatonfüredi sétány hires platánsorai között, a kormányzó tiszteletére.

Az est fénypontja mindenesetre a tüzijáték és a Balaton környékének kivilágitása lesz. Nappali fényt varázsolnak majd a tó fölé. Százötven rakéta és tüzijáték-bomba, tizenkét "front" változtatja majd égő kaleidoszkoppá az éjszaka sötétségét. A harciasan hangzó front alatt forgó szélmalmot, magara-vizesést. tüzkévéket, forgó kerekeket, szines szökőkutakat, turáni mo zaikszőnyeget, arabeszk diszitéseket és egyéb ördöngős káprázató csodaszerkezeteket kell érteni, amelyek a pirotechnika leghatásosabb trükkjeit rej tik magukban.

Ezalatt a száz felcicomázott szines villanykörte ragyogásában uszó vitorlásokról, száz világitó pisztolyból lövelnek majd a magasba piros-fehérzöld csillaggolyóbisokat. Egy időben a füredi tüzözönnel, a balatonmenti kiemelkedő hegy csucsokon őrtüzek gyulnak ki az éjszakában, égigcsapó lángokkal, szimbolumául a régi magyar végvárak tábortüzeinek. Feleletül Kenese, Tihany, Siófok és Balatonfüred partjairól husz-husz röppentyüből álló girandole-t bocsátanak fel.

Fáklyák gyulnak kétszázhuszonkét kilométer hosszuságban, köröskörül a Balaton partján

A káprázatos tündérestere a koronát azonban kétségtelenül az a grandiózus fáklyaövezet helyezi majd, amelyet köröskörül a Balaton partján, kettőszázhuszonkét kilométeres körzetben gyujtanak meg rejtélyes vezényszóra ugyanabban a percben, ugyanabban a másodpercben. Balatonfüredről kezdődően körbe indulva és ide visszatérve.

200—200 lépés távolságban egy-egy cöveket vernek a vizbe egy méternyire a parttól, azokra 10—15 percig fáklyákat erősitenek, még pedig ugy, hogy egymás mellé egy pirosat, majd egy fehéret és egy zöldet helyeznek.

Minden három fáklya után négyszáz lépés üres telket hagyunk, nehogy a trikolór szinei egymásba folyjanak. Eredeti terv szerint véges-végig piros fáklyák égtek volna, de éppen az Uj Nemzedék indítványára a nemzetiszinü megoldás mellett döntöttek. A végeláthatatlan vörös fáklyasor ugyanis egyhangu fénnyel festette volna be az óriási tavat. A közel ezer fáklyát az ünnepségen résztvevő leventecsapatok ugyanannyi tagja gyujtja meg.

Rendkivül érdekes a program reggel hat órakor kezdődő és este hat órakor befejeződő száma, a leventék 222 kilométeres stafétafutása is a Balaton körül. A futók két irányban indulnak. Az egyik részük Siófokról Balatonszentgyörgyön, Keszthelyen, Badacsonyon, Tihanyon át Füredre, a másik részük pedig Siófokról Kenesén, Füzfőn keresztül Almádiba, ahol érkezésükkor Kaross Gábor, a fürdő vezérigazgatója leleplezi az uj irredenta emléket, majd tovább Balatonfüredre fut. A nyolc utolsó futó este hét órakor koszorut helyez Horthy kormányzó lábához.

A hétezer főnyi leventecsapat, amelynek élén Pávay Mátyásy Sándor és Kalándy Imre vezértanácsnokok, továbbá Sulzer Lajos altanácsnok és Ákos Károly főelőadó állanak, a cserkészekkel együtt a rendet is fenntartja. Nagy vonalakban ez a kulturnap programja, amelyen dalárdák, katona és cigányzenekarok, táviró és fényszóróosztagok, müszaki csapatok, tüzérség s hogy a legfontosabbról se feledkezzünk meg, az eddigi számitás szerint nyolcvanezer főnyi közönség vesz részt.

Schönner Odiló tábornok, a székesfehérvári vegyesdandárparancsnok két katonai zenekart enged át a kulturnapra.

Készülődés a próbára

Ezek után visszatérhetek "rekognoszkáló" utunk leirására, amely hála a sok fohásznak, napsugaras időben zajlott le. Az első stáció Balatonfüred volt, ahol véget ért utazásunk. Megélénkült Füred csendes élete, vasárnap is volt, amikor a környék népe lerándul a telepre és igy nem volt csoda, hogy nagyszámu bámulója akadt pirotechnikusainknak, akik rendületlenül cipelték csomagjaikat ide-oda. Hol felvették, hol letették azokat, léceket szögeztek a kikötő-hidra, mértek, számoltak, vitatkoztak, egyszóval előkészültek az esti próbára, közben részletes tervet szőttek az augusztusi nagy nap tüzijátékának lebonyolitására. Fantasztikus számok röpködtek a levegőben. Hol pengővel dobálóztak, hol pedig kilókkal, a szerint, hogy a költségekről vagy a különböző rakéta-anyagok mennyiségéről volt szó.

A "vezérkar" Füreden Peremartoni Nagy Sándorral, a BYC balatonfüredi osztályának elnökével és Brinzey Auréllal, Balatonfüred igazgatójával bővült ki. A vezérkar szó valóban ránk illett, mert térképekkel felszerelve, valóságos haditervet készitettünk el a legkülönbözőbb stratégiai fogásokkal füszerezve. A jó öreg Balatonfüredet egészen kivetkőztették — bár egyelőre csak elméletben — régi formájából. Szerencse, hogy Bánó Dezső vezérigazgató nem volt itt a megbeszélésen, mert bizonyára összefacsarodott volna a szive szeretett fürdőjének jövő sorsa hallatára.

A sétány északi részén elterülő tenniszpályákat 2000 személyes fedetlen ruhatárnak és büffének jelölték ki. A hajóállomástól jobbra a kormányzói emelvény helyét fixirozták, mig hosszas keresgélés után a tüzijáték rendezésére alkalmas terepet is megtalálták a Királyi Magyar Yacht-club háza előtt benyuló nádassal tarkitott földnyelven. Ugyanitt a klubházban állitják fel Schmidt Ferenc egészségügyi főtanácsos, Balatonfüred igazgató főorvosának vezetésével a mentőállomást is.

A nyolcvan négyzetméter nagyságu Csonka- és Nagymagyarországot ábrázoló transzparenst a kormányzói sátorral szemben felállitott pontonon világitják ki s még a kiérdemesült öreg uszoda is kiveszi előreláthatóan a részét az ünnepségből, amennyiben korhadt oldalati piros bengáli fény varázsolja majd mesebeli kastéllyá.

Külön telefoncentrálé is épül a Balaton minden pontjára szerteágazó tábori telefonvonalak számára. A központ itt lesz Füreden, itt fut össze minden szál és innen adja majd a kulturnap főparancsnoka embereinek 222 kilométeres körzetben parancsait, rádióidő alapján. Külön vonalat épitenek József királyi herceg tihanyi kastélyához, a klubházakhoz, az autógarázsokhoz s azon kivül minden fontosabb balatonmenti gócponthoz. Hetekbe kerül majd, mig kiépitik az egész hálózatot.

"Potyázni" pedig nem lehet

Hogy pedig az elmaradhatatlan "ingyen publikumot" is megvigasztaljam, elárulom, hogy őróluk is történt gondoskodás. Igaz, hogy negativ formában, de róluk sem feledkeztek meg.

— "Potyázni" pedig nem lehet, — adta ki a megsemmisitő ukázt Ilovszky.

A hatásos kadencia kedvéért az ünnepség napján drótkeritéssel veszik körül a látványosságok szinhelyét. Igy például Füreden harminc holdnyi területet, az egész alsó partterületet elbarrikadirozzák s csak a nyitva hagyott kapun át mehetnek be azok, akik — jegyet váltottak. A szigoru rendezést mindenki helyesnek találhatja, ha arra gondol, hogy az ünnepség, amelynek ideális célja a Balatonnak és vidékének népszerüsitése, külföldi propagálása, — tiszta jövedelmét jótékony célra forditják. Igy tehát a megrögzött "ingyenesek"' legfeljebb csak gukkerrel potyázhatnak a közeli hegyek tetejéről, az pedig bizonyára többe fog kerülni, mintha jegyet váltanak.

A terepszemle után a notabilitások elhelyezésének problémája is napirendre került. Hozzávetőlegesen 150 politikai és társadalmi előkelőségre számitanak. A főszezonban pedig csakis magánvillákban helyezhetik el őket.

Most roppant szomoru témára terelődött a szó. Az időjárásra. Nem a mostani hideg, vagy enyhe napokra, száraz vagy esős időre, hanem az augusztusi kulturnapra várható időre.

— Áttanulmányoztam huszonöt évre visszamenően a meterologiai jelentéseket, — öntött bátorságot a társaságba a vezérkar egyik tagja — valamennyi jelentés megegyezik abban, hogy augusztus ötödikén napsütéses idő volt. Ez jó jel. Kétségtelen azonban, hogy mindent egy lapra kell feltennünk. Már ma megkezdhetjük a drukkolást!

S ha most még elmondom azt is, hogy ezek után autóra ültünk, hogy Tihanyba menjünk, akkor hüséges iródeákja voltam a füredi terepszemlének. A tihanyi sportszállóban érdekes jelentést kaptunk a vendéglőstől. A balatonmenti vendéglősök már egy héttel a terv felvetődése után nagygyülést hirdettek Siófokra, a melyen megbeszélték a teendőket és azokat a hozzávetőleges árakat, amelyekért hajlandók a sok ezer nézőt élelmezni. Bár a hirek szerint az a vélemény alakult ki, hogy a kulturnap közönsége számára elfogadható árakat kell szabni s igy normális haszonnal is meg kell elégednie, ismerve a vendéglősök ellenkező gyakorlatát, ajánlatos lesz erről meg is győződni.

Tihanyi rekognoszkálásunk főfeladata az apátság körüli tüzijáték céljára és az ágyuk elhelyezésére alkalmas terep megállapitása volt.

Első utunk az Echó-dombra vezetett, de bizony a visszhang hazájában nem találtuk meg azt a helyet, ahonnan mindenfelé elhalatszanának az ágyulövések. Az apátságtól délre eső előugró hegyfokon, az Akasztófahegyen végre kijelöltük az ágyuk helyét. A csucsot hatalmas sziklacsoport koronázza meg. A szikláktól 15—20 lépésnyire kezdődik a meredek hegyoldal, amely közvetlenül a Balaton hullámaiba esik alá. Ez az a hely, ahol a monda szerint Helka királyleány kecskéit legeltette és most ezuton kérek bocsánatot tőle, hogy évszázados nyugalmát bömbölő ágyudörgéssel zavarjuk.

Éjszakai próbatüzijáték az Akasztó hegyen

Közben besötétedett s viszszasuhanunk az olasz falvakra emlékeztető Tihany községen át az ősi bencés apátság bejáratához. Az autó lámpafénye mellett — sehol máshol egy gombostüfejnyi villanás nem volt — kerültek elő a Keleti pályaudvaron már ismertetett csomagok. Pirotechnikusunk, mint valami varázsló, öles rakétákat, karókat, csillogó pléhlemezeket, fáklyákat szedett elő.

Ezután kiérve a reflektor özönéből, apró villanylámpákra utalva, az apátság Balaton felé eső keskeny kertjébe mentünk. Csikorogva fordult a kulcs a nehéz vasajtóban, — ki tudja, mikor lépett át rajta utoljára ember — és egy-kettőre már karóra tüzött fáklyaégő diszelgett a gyepen. A piros-fehér-zöld bengáli port is elszórták az apátság északi fal szegélyénél és felkapaszkodtunk az Akasztó-hegyre, hogy onnan adjuk le pontban kilenc óra huszonöt perckor a jelet a próbatüzijáték megkezdésére s hogy megfigyelhessük Balaton füred, Kenes, Zamárdi jelzéseit.

A negyedhold gyenge sugarai és az országutról felvilágitó autóreflektor kévéje mellett bandokoltunk fel a hegygerincre.... közben megkondult esti imára az apátság tornyában a nagy harang. Érces szava a nagy csendben végigrezdült a tájon.... önkénytelenül Budapest zajos utcái jutottak eszembe.... A Rákóczi ut, a Nagykörut lármás lüktetése, mialatt mi hárman sötétben, alattunk a morajló Balatonnal, kapaszkodtunk mindig feljebb a hegynyeregre. A messziségben a szemben levő parton apró égő pontok villantak....

A megbeszélés szerint nekünk kellett nyolc óra huszonöt perckor leadni az első rakétát. A pirotechnikus elmaradt tőlünk negyven-ötven lépésnyire, védettebb helyen állott fel, mert ekkor már erős szél fujt. Elkészitette három rakétáját utolsó utjukra.

Csendben multak a percek.

— Ne egyszerre inditsa utnak a rakétákat.... hanem három perces szünetben, — hangzik harsány hangon a rendelkezés.

— Igen.... — felelt vissza egy széllel küzdő hang a sötétségből.

Két perccel később vezényszó csattant:

— Mehet.... tüz!....

A kurta parancsot apró gyufaláng lobbanása követte.... alakja hátra rohant, nehogy közelében legyen a robbanó szerkezetnek.... pár pillanat ....követni lehetett a gyujtózsinór égését.... és közvetlenül utána erős dördülés, sivitó hang tört elő a semmiből, a feketeségből és nyomában éles fénycsik jelezte a magasba száló rakéta ivelt pályáját.... Gyenge pukkanás és négy zöld csillag bukott alá sisteregve

Rövid szünet után a messzeségben két röppentyü emelkedett a levegőbe. Balatonfüred adta le az első jelzéseket. Most ujból Füred következett. A változatosság kedvéért bengáli tüzet gyujtott, amire Tihany a második rakétával felelt. Még alig hullt alá a tüzcsóva, már a levegőben süvitett a világitópisztoly ujabb lövedéke és a zöld golyóbis nyakaszeget ten hullt bele a Balaton hullámaiba....

De már Zamárdi is életjelt adott magáról. Ott Tóth Endre igazgató-tanitó volt a tüzmester. Először elaludtak a falu valamennyi lámpái és azután egy jól sikerült négycsillagos rakéta irta le pályáját. Füred sem maradt adós, mert piros-fehér-zöld bengáli tüzzel felelt a távoli fény-testvéreknek.

— Kenese készik! — szólal meg kisérőm, amikor egy pillanatra elvette szemét a távcsőről és rápillantott órájára. De alig hogy kimondta, messze az esti ködön át huszonnégy kilométeres távolságban fehér fáklyafény villant.... Kenese is jelentkezett. Malecz József mérnök kezelte ott a tüzijátékot. Most már szünet nélkül, hol itt, hol ott tüntek elő a fények, mintha a föld mélyéből pattantak volna elő. Zamárdi is legyezőalaku bengáli tüzet gyujtott, a tihanyi apátság előtt is bengáli por égett s amikor ellobbant, már a fáklya gyujtózsinórjába kapott bele a tüz.

A lángok lassan terjedtek, mindig nagyobb és nagyobb területet világitottak be lobogásukkal....

Kisérteties fénybe burkolták az apátság falait, a tüz rettenetes illusióját ébresztették fel ....s a vörös fény tökéletes képét adta egy égő épületnek. A tüz fénye azután más kisebbet-kisebbet lobbant, utóbb

(Folytatás a 6-ik oldalon)

NÉZZE MEG

és győződjék meg saját szemeivel a mi magyar telepünk életrevalóságáról.

Ha eljön, azt fogja tapasztalni, hogy itt az emberek megelégedettek, mert ha kell is dolgozniok, megkapják munkájuk ellenértékét.

Egészséges viszonyok között, egészséges éghajlat alatt élnek és nem kell többet rettegniök attól, hogy holnap, vagy holnapután munka nélkül maradnak.

Az itt lakó magyar telepesek látják, hogy ez a kolónia egy virágzó magyar telepnek az alapja, mert kétségtelen, hogy minél többen fogják azt megismerni, annál jobban fog nőni.

Legyen Ön is tagja ennek a megelégedett magyar kolóniának. Jöjjön le és győződjék meg saját szemeivel mindarról, amit a magyarok eddig csináltak.

Olcsón megteheti ezt, hiszen nagyon kis időközökben rendezzük társasutazásainkat, amikor is ugyszólván felébe kerül Önnek a flordidai ut.

És ez az ut kifizeti magát. Olyan tapasztalatokra tehet szert, melyeket jövőjének szempontjából hasznosan kamatoztathat.

Irjon még ma bővebb felvilágositásért erre a cimre:

ORANGE COUNTY COMPANY

101 N. ORLANDO AVE ORLANDO, FLORIDA

HAUSER VILMOS, MANAGER

BITHLO, FLORIDA BITHLO, FLORIDA

MUSZÁJ

hogy végre ön is belássa, miért előnyös megtakaritott pénzét bankházunkban 4% kamatozó betétre elhelyezni!

KÖVESSE AZ AMERIKAI MAGYARSÁG PÉLDÁJÁT

KISS EMIL BANKHÁZA

FOURTH AVE—9. ST. NEW YORK

MAGYAR BÁNYAPLÉZEK MESÉI

ÖTVÖS ZSUZSI

Irta: BOHÉM ENDRE

(Folytatás)

Nem is gondolná, hogy e mögött a hirtelen erélyesség mögött Vidor mérnök van, akinek titokban mindent elmond Ötvös és az esetről esetre kitanitja, hogy mit kell csinálni, mit kell mondani. Ugy látszik, a mérnök a fejébe vette, hogy rendes embereket farag Ötvösékből.

Egyébként Vidor sem jár már az Ötvös házhoz. Az után a nagy részeg verekedés után Gyurka kipanaszkodta neki a lelkét és Vidor eljött megleckéztetni az aszonyt. Megmagyarázta Ötvösnének, hogy ez nem megy, hogy magára haragitja a világot. Ötvösné megsértődött és azt felelte neki, hogy őt ugyan ne tanitsa senki.

Zsuzsi sajnálta, mert annyira barát nélkül volt már, hogy szivesen ráfanyalodott volna a mérnökre is, jóllehet az apja lehetett volna, csak hogy valakije legyen, akivel el tudjon időnként beszélgetni. A bányafalu életének egyhangusága nagyon az idegeire ment.

Ötvös titokban hálásan szorongatta a mérnök kezét, mert az ő tanácsa nagyszerüen bevált. Hála a nagy erőszakkal megcsinált bosskodásnak és gerincességnek, végre van egy kis tekintélye otthon. Az asszony kezd félni tőle egy kicsit.

Zsuzsi halálosan el van keseredve. Egy este öngyilkosságra gondol. Ellopja édesapja revolverét és beviszi magával a szobába. Bucsuleveleket akar irni. Levélpapirt vesz elő és tollat. Leül. Elkezd gondolkozni, hogy kinek is irjon. Összeszorul a szive. Most látja, hogy nincs senkije a világon. A régi plézek barátai, akikkel kijárt, akikkel csókolódzott, vajjon hol vannak. Némelyiknek már a nevét sem tudja. Azok bizonyára már nem is emlékeznek rá. És kit is érdekelne az ő bucsulevele.

A szüleinek irjon? Azok ugyis megértik, hogy miért teszi. A külső szobából világosság szürődik be az ajtónyilás alatt. Kioson nesztelenül. Az apja még fenn van és tanul. Odamegy hozzá, kedvesen befogja a szemét, mint kislány korában.

— Zsuzsika? Te vagy az sweetheart?

Válasz helyett összecsókolja az apját és befut a szobájába, hogy az ne lássa könnyeit.

Ötvös elgondolkozik. Mi lelhette ezt a gyereket. Milyen kedves volt. Milyen jó lenne, ha ez minden nap eszébe jutna, mint régen.

Zsuzsi előveszi a revolvert. Egy nagy otromba forgópisztoly az, nagy széles kaliberü. Zsuzsi megborzong tőle.

Valakinek mégis irni kellene. Valakit nagyon megbántott.

Leül és ir egy pár sort.

"Sajnálom nagyon, amit tettem. Bocsásson meg. Zsuzsi." Ennyi az egész. A boritékra azt irja: Mr. George Fejos.

Azután előveszi a revolvert. Odaül az ablakhoz és maga ellen forditja a csövét. Megijed és kiejti a kezéből.

Kinéz az ablakon. Odébb a fő utcára vezető alleyn lát egy párt. Holdas este van, kilehet venni, hogy egy fiu meg egy leány. Átölelve tartják egymást. Csókolódznak. A leányék kapujánál vannak, ugy látszik, bucsuznak.

Zsuzsinak elszorul a szive. Milyen jó azoknak és milyen mérhetetlenül szomoru az ő sorsa. Ujból a revolver után nyul. Hiába, ennek meg kell lenni.

Maga ellen forditja a fegyvert. Odateszi a melléhez, ahol érzi a szivét dobogni.

Most!

Hirtelen elhatározással ránt a ravaszon.

Most mindjárt vége mindennek, magánosságnak, szomoruságnak.

A ravasz elcsettent, de nem történik semmi. Egy kis ideig bámultan, kábultan várakozik Zsuzsi. Azután elveszi onnan a fegyvert. Csütörtököt mondott. Belenéz. Látja, hogy csak egy csőben van golyó és nem az volt a ravasz ütője előtt. Odébb forgatja a tartót, hogy a golyó a megfelelő helyre kerüljön és megint lassan, zokogva felemeli a fegyvert.

Ha most ujból meghuzza a ravaszt, akkor azután menthetetlenül pontot ir az élete után. Vége lesz mindennek. Megfogja a végzetes kis vasdarabot. Odailleszti a mutatóujjához.

Mintha érezné, hogy ez a lövés már sikeres lesz, huzódik tőle és elhatározza, hogy előbb százig számol. Ott tartja a revolvert a mellénél, amint lassan, körülményesen számolni kezd:

— Egy....

— Kettő....

Az édesanyjára gondol. Gyászruhát fog ölteni. És arra gondol, hogy annak a szegény asszonynak is jobb lesz, ha majd ő nem lesz. Hiszen leginkább ő miatta ilyen nagyravágyó, az ő érdekében. Ha majd ő nem lesz, az édesanyja is olyan lesz, mint a többi asszonyok és szeretni, becsülni fogják.

— Három....

Vajjon ki fog eljönni a temetésére? Fejős Gyurka ott lesz biztosan. Meg fog bocsátani neki. Talán ki is jön majd a sirjához. Fuvolázni fog ott neki olyan szépen.

És számol.

Nagyon gyorsan telik az idő. Már valahol harmincon felül tart. Arra gondol, hogy bele kellene irni a levélbe, hogy karácsony napján hazudott, mert igenis ébren volt és hallgatta a szép fuvolaszót és nagyon is tetszett neki.

Valóban leül és ezt még hozzáirja a levélhez. Ezzel is idő telik el.

Azután félősen folytatni kezdi a számolást.

A szomszédban ijesztően visit egy kutya. Megborzong. Félős, kisérteties éjszaka. Jó, hogy az apja ébren van még.

— Kilencven.

Istenem, milyen gyorsan mulik az idő. Mindjárt száznál tart és akkor meg kell huzni a ravaszt. Meg kell? Ki parancsolja? Igaz, ő maga határozott igy. Nincs értelme, hiába, az ő számára nincs értelme ennek az életnek.

Tovább számol, de most már nagyon lassan mondja ki a számokat. Elábrándozik közben. Álmodozik valami mesebeli hercegről, aki beront a szobába az utolsó pillanatban és kiragadja a revolvert a kezeiből. De a mesebeli herceg nem mutatkozik. Pedig már a kilencvennyolcat mondja.

Az ajtó závárja megmozdul.

Ijedten rejti a revolvert a párnája alá.

Az édesapja jön be.

— Ébren vagy még, Zsuzsikám?

— Yes daddy, még le sem feküdtem.

— Valami bajod van?

— Nincs semmi!

— Miért nem fekszel még?

— Éppen most akartam ágyba menni.

Ötvös odajön és megsimogatja Zsuzsi haját.

— Kislányom, te reszketsz.

— Fázom egy kicsit, daddy. Hideg van.

— Bujj be az ágyba, majd átmelegszel mindjárt. Akarsz egy forró teát?

— Köszönöm daddy, nem kell.

Ötvös megcsókolja a leányát, akit bálványoz. Ijedten fogja a kis égő arcát a kezei közé.

— Zsuzsi, te sirtál?

— Dehogy daddy.

— Zsuzsikám lelkem, nekem rossz előérzetem volt. Mondd meg nekem, mi bajod? Szeretnél elmenni a városba? Uj ruhát akarsz?

— Nincs semmi bajom, daddy.

— Az bánt, hogy nincs barátnőd a plézen? Mondd angyalom, mi bajod?

— Feküdjél csak le, daddy, én is megyek aludni, nincs én nekem semmi bajom, csak egy kicsit lonesome voltam, el voltam keseredve egy kicsit.

— Ne legyél elkeseredve, Zsuzsikám. Itt van neked egy kis ajándék. Csinálj vele azt, amit akarsz. Nem is kell szólni, hogy kaptad.

És egy csekket nyujt át a szepegő leánynak.

Zsuzsi az édesapja nyakába omlik és elhalmozza csókokkal.

— Te a legdrágább daddy vagy a világon. Köszönöm, daddy. Meglátod, valami okosra fogom felhasználni.

És megint előhuzza a párna alól az otromba, nagy revolvert.

Elhatározza, hogy most gyorsan, gondolkozás nélkül megcsinálja. Odamegy az ablakhoz. Kinyitja azt, hogy kihajolva süsse el a revolvert, igy talán a dördülés nem is fog áthallatszani a szomszéd szobába és nem fognak tudni a dologról, nem fognak ráakadni, csak másnap reggel.

A friss éjszakai levegő áthatja a lelkét. Behunyja a szemét és ugy szivja magába, mintha azon keresztül bucsuzna az élettől.

Erős elhatározással hirtelen a melléhez emeli a revolvert és mutató ujjával megragadja a ravaszt.

Ebben a pillanatban megszólal a szomszédban a rádio.

"It ain't gonna rain no more, no more,
it ain't gonna rain no more;
how the hell can they all foretell
that it ain't gonna rain no more"

Elmosolyodik és önkénytelenül leengedi a revolvert. Figyel a muzsikára. Menynyit táncolt erre a dalra. Istenem! Milyen lüktető, milyen kedves jazz dal. Milyen jól lehet rá fox-trottolni. Azon veszi észre magát, hogy a teste önkéntelenül a dal ütemére hajladozik és a lába veri a taktust.

Egyszerre tánctermeket lát maga előtt, szép ruhákat, autókat és pezsgő életet. Mindig erősebben mosolyodik. Az biztos, hogy valaki nem lehet öngyilkos, amikor a zene olyan kedvesen, bután duruzsolja, hogy

"Nem fog az eső esni már, nem már,
Nem fog soha már...."

Hirtelen bolondságnak látja az egész tervet és félredobja a revolvert. Csak ő halna meg és a világ hamar felejtene és nevetne rajta.

Nem is olyan kilátástalan az ő helyzete. Van még vidámság, van még öröm az életben. Ha nincs itt, el kell menni utána. Meg kell találni.

Lassan formálódik ki benne a szökés gondolata. El kell futnia Bazulról. Szabad lesz, városban lesz, azt csinál, amit akar. Most pénze is van. Itt van az apjától kapott 250 dollár. Abból kijön egy ideig. Addig, mire elfogy, meg majd csak történik valami, mert az még nem volt, hogy sehogyse lett volna, mondja egy jó öreg magyar közmondás.

Arra egy pillanatig sem gondol, hogy a szüleinek fájni fog, hogy ő elszökik tőlük. Hiszen ha eredeti szándéka mellett maradt volna, az sokkal sulyosabb lett volna és azt nem lehetett volna sohasem helyrehozni.

Igy meg hazajöhet majd, ha megunta. Még boldoggá is fogja tenni a szüleit akkor. Hogy fognak örülni. Majd a bucsulevélben megirja nekik, hogy ha nem szökött volna el, akkor öngyilkos lett volna és igy még örülni is fognak, hogy ezt választotta. Lassanként egész biztos lesz benne, hogy el fog menni, csak még egyelőre azt nem tudja, hogy hová.

Beçsukja az ablakot és vetkőzés közben önkéntelenül is dudolni kezdi, hogy "it ain't gonna rain no more". Egyszerre csak olyan hangos a dal és észre sem vette, hogy járja rá vidáman a táncot. Az édesanyja rászól a másik szobából:

— Mi lelt, Zsuzsi?

— Már fekszem, mother. Csak jó kedvem támadt hirtelen.

— Nem bánom fiam, csak énekelj. Hála Istennek, hogy egyszer már neked is dalos jó kedved támadt.

Zsuzsi olyan jól aludt ezen az éjszakán, ahogy még egyszer sem, amióta Shagben laknak.

A következő napok lázas tervezgetéssel, készülődéssel teltek el. Aggályai voltak azért Zsuzsinak az apja csekkjére vonatkozólag. Tul nagy összeg volt az, nem lehetett elhinni, hogy ennyi pénzt, amit olyan keserves munkával keresett meg, csak ugy odadobjon költőpénznek a lányának. Napokig tanakodott, amig végre vett magának annyi bátorságot és bement a bankba és beváltotta. Huszonöt darab uj, ropogós tizdollárost kapott.

(Folytatása következik)

LEZÁRTAK EGY RÉGI BÁNYÁT

A Pennsylvánia államban levő Antrimi bányát, közel Wells borohoz, a bánya tulajdonosa, a Falls Brook Coal Company végleg lezárta.

A bánya 1867-től volt állandóan müködésben és három nemzedék nőtt fel ugyanabban a kis bányavároskában.

A bánya lezárása egyuttal a kis városka megszüntét is jelenti, mert a bányászat volt az egyetlen iparág, mely igazolta a kis bányaváros létezését.

A társaság a még használható felszerelést elszállittatja a bányából, melynek befejeztével a bányát teljesen sorsára bizza. Az ottani bányászok már meg is kezdték a vidékről való elköltözést.

PAIN-EXPELLER

Az általánosan ismert kitünő kenőcs.

Megszünteti az izületi vagy izom fájdalmakat.
Megszabaditja a mell vagy hátfájástól.
Szabadulást jelent a reuma által összezsugorodott izmoknak.
Enyhíti a neuralgiával járó hasogató fájdalmakat.
Nélkülözhetellen zuzódás vagy testrész ficamodás esetében.
Bármilyen fájdalmat megöl.
Tartson egy üveggel belőle kéznél, mert mindnyájunkat érhet baleset.
35 és 70 centes üvegekben gyógyszertárakban kérül eladásra.

F. AD. RICHTER & CO.
Berry & So. 5th Sts., Brooklyn, N.Y.

A NEW RIVER JAVULÁST REMÉL

A new riveri bányák semmivel sincsenek jobb helyzetben, mint a többi vidékek bányái, mert a bizonytalan helyzet következtében nem igen jelentkeznek a szénvásárlók. Ugy a keleti, mint a nyugati szállitás mélyen alatta van a mult évinek, ami szintén jellemzője az egész széniparnak.

Az utolsó három hétben volt csak észrevehető valamilyen élénkség, amelynek következtében valamennyivel több ember kapott munkát és néhány lezárt bányát is megnyitottak.

A bányák azt állitják ugyan, hogy sikerült néhány uj szerződést kötniök, azonban az egész élénkségnek az alapja az a remény volt, hogy egy esetleges megegyezés esetén a tavakra való szállitás csakhamar megindul.

Ezt a feltevést bizonyitja az a körülmény is, hogy a termelés leginkább tartalékra történt és a ténylegesen leszállitott szén mennyisége nem haladta tul az előző hónapok termelését.

—o—

A RAKTÁRON LEVŐ SZÉNMENNYISÉG CSÖKKEN

Az elraktározott szénmennyiség 1928 április elsején 48 millió 300 ezer tonnára rugott, mint a Bányahivatal vizsgálatai alapján megállapitották. Ez év január elsején, amikor a legutóbbi vizsgálat történt, 55 millió 500 ezer tonnát találtak, vagyis az év eleje óta a raktáron levő szénmennyiség 7 millió 200 ezer tonnával csökkent. A mult év április elsején ugyanez a szénmennyiség 75 millió tonnát tett ki.

Az 1928 év első három hónapja alatt a kivitel mindösszesze heti 199 ezer tonnára rugott. Ugyanekkor a belföldi fogyasztás heti 10 millió 636 ezer tonnát igényelt, mig a mult évben a belföldi fogyasztás 11 millió 430 ezen tonnára rugott hetenként.

A fogyasztók raktáraiban levő szén mellett 4 millió 321 ezer tonna szén volt felraktározva még a Lake Superior és Michigan kikötőiben.

A szénkereskedők kezében levő keményszénmennyiség 29 százalék csökkenést mutat a mult évi szénmennyiséggel szemben.

MAGYARORSZÁGBA
vagy onnan ide Hamburgon át.
Népszerű hajóinkon:
NEW YORK, ALBERT BALLIN, HAMBURG, DEUTSCHLAND, RESOLUTE, RELIANCE, CLEVELAND, WESTPHALIA, THURINGIA
Kitünő elhelyezés és ellátás minden osztályban.
$192.50
NEW YORKBÓL BUDAPESTRE és VISSZA
(Modern 3-ik osztályon)
Külön U. S. Revenue Tax
Pénzküldési rendszerünk olcsó, gyors és biztos
Visszautazási engedélyért és más információkért forduljon bármely ügynökünkhöz, vagy
Hamburg-American Line
39 Broadway New York

—o—

A TERMÉSZETI KINCSEK ÁLLAMONKÉNTI KITERMELÉSE

A természeti kincsek kitermelésében, a maga roppant nagy széntermelésének segitségével még mindig Pennsylvánia állam vezet. Pennsylvánia állam 1926-ban kitermelt természeti kincsei, beleszámitva a szenet, cementet, agyagot, valamint a természetes gázt 1 billió 55 millió 766 ezer dollárt képviseltek.

Legfőképpen az olajnak köszönhetik második, harmadik és negyedik helyüket Oklahoma, California és Texas. Oklahoma kitermelt természeti kincsei 569 millió 519 ezer dollárra rugtak, amely öszegben nagy része van a gáznak, valamint a cinknek. California 523 millió 352 ezer dollárnyi természeti kincset termelt, melyben szintén szerepel a gáz, valamint a cement. Texas hasonló módon 420 millió 587 ezer dollárt ért el a gáz és foszfor segitségével.

A keleti államok közül, melyek jobbára szenet termelnek, ötödik helyen áll West Virginia, hatodikon Ohio, mig a hetedik hely Illinosnak jut. Ohioban jelentős összeget képvisel az agyagkitermelés is.

Természeti kincsek kitermelésében résztvevő államok még Kansas, Kentucky, Michigan, Indiana, Minnesota, Arizona és New York.

Természetesen más államokban is fordulnak elő természeti kincsek, azonban a fent emlitett államok vezetnek azok kitermelésében.

—o—

AZ OHIOI BÁNYÁSZOK LEWIS ELLENI HARCA

Mint ismeretes, Lewisék kizárták a szervezet kebeléből Oral Daughertyt, aki a hatodik kerület első sub-districtjének volt az elnöke. A kizárás amiatt történt, hogy Daughertyt szót mert emelni a központi vezetőség politikája ellen és bizonyos tekintetben helyesnek találta a Save the Union egyes programpontjait.

A kizárt kerületi elnöknek tábora most egyre nő és ezek egyre sürgetik Daughertyt, hogy vegye fel a nyilt harcot a szervezet jelenlegi politikájával és vezetőivel szemben. A szervezett bányászok kijelentették, hogy mindenben Daughertyvel tartanak és inkább neki engedelmeskednek, mint Lewisnak. Valószinünek látszik, hogy Daugherty, engedve az ösztönzésnek, akár a Save the Union keretén belül, akár azon kivül, fel fogja venni a harcot a Lewis társaság ellen.

—o—

HALASZTÁS A BÁNYÁSZOKNAK

Judge Benson W. Hugh szóbeli rendeletet adott ki, mely szerint azoknak a kelet ohioi bányászoknak, akiknek e hó elsején ki kellett volna költözniök a bányatársaságok házaiból, 15 napi halasztást nyujt.

A biró fenntartotta előbbi rendelkezését a kiüritésre vonatkozólag, azonban állitása szerint ugy találja, hogy ezzel a halasztással egy érdekelt fél sem fog kárt szenvendi.

—o—

A MAGYAR BÁNYÁSZLAP előfizetési ára egy évre $2.00

IDEIGLENES SZABADLÁBON AZ OHIOI ASSZONYOK

Azokat a bányászasszonyokat, akiket az állami milicia parancsnoka nemrégiben gyalázatos módon rászedve, Belmont megyében börtönbe zárt, ideiglenesen szabadlábra helyezték. Az általános fölzudulás, amely ezt az aljas módon végrehajtott tömegletartóztatást követte, olyan nagy volt, és oly elkeseredést váltott ki, hogy a hatóságok jobbnak látták az aszonyok ideiglenes szabadlábra helyezését.

Az eljárást azonban folytatják ellenük és most nagyban tanácskoznak azon, milyen vváddal illessék a rutul rászedett bányászasszonyokat az elkövetkezendő tárgyaláson. Az az ezredes, aki ezt a nagyszerü katonai hőstettet végrehajtotta, természetesen még mindig szabadlábon van.

HA ön kellemes izü, egészséges hüsitő italt akar inni, követelje mindenütt a
CHERO COLA
CHERRY BLOSSOM
ORANGE vagy PEACHES
hüsitőket
BLATZ ÉS WIDEMAN SÖRÖK KIVÁLÓ IZÜEK!
SANITARY BOTTLING CO.
WILLIAMSON, W. VA.

"MAGYAR BÁNYÁSZLAP"

(HUNGARIAN MINERS' JOURNAL)

HIMLERVILLE, KENTUCKY

Sürgönycim—Telegram: Miners Journal, Kermit, W. Va.
Telephone: Kermit, W. Va. No. 7.

Az egyedüli magyar bányászlap az Egyesült Allamokban
The only Hungarian Miners' Journal in the United States

Előfizetési ár: Az Egyesült Allamokban $2.00—Magyarországba $3.00
Subscription Rates: In the United States $2.00 — Hungary $3.00

Megjelenik minden csütörtökön :—: Published every Thursday

ANDREW FAY FISHER, Editor

A Magyar Bányászlapot bányászok irják, bányaszokról, bányaszoknak
The Hungarian Miners' Journal is Written for Miners of Miners by Miners

Entered as Second Class Matter at the Post Office at Himlerville, Ky.
Under the act of March 3, 1897.

A MAGYARSÁG ZARÁNDOKUTJA

csak most kezd igazán kibontakozni a maga nagyszerűségében. Egy dolog teljesen bizonyos volt a mozgalom meginditásának pillanata óta, hogy ezen a zarándokuton nem lesz nyerészkedés, nem lesz grafteiés.

Ha azzal a nagyszerü programmal, amit erre a zarándokutra összeállitottak, összehasonlitjuk az utazás paratlanul olcsó voltát, arra a következtetésre jutunk, hogy nem is lehet nyerészkedni rajta.

Meg vagyunk győződve arról is, hogy mindazt, amit ezzel az uttal kapcsolatban igérnek, be is fogják tartani és igy az utasok nem lesznek kitéve olyan kellemetlen meglepetéseknek, amelyeket több társasutazással kapcsolatban már volt szerencsénk tapasztalni.

Egyáltalában nem csodálható aztán, hogy a felhivás hatása meghaladja még a várakozásokat is. A magyarság olyan impozáns számban fog résztvenni ezen a hazautazáson, amire még nem volt példa a multban és valóban egy reprezentativ testületet fog képezni.

Az amerikai magyarság legjobbjai készülnek erre a zarándoklatra és igy módjukban lesz az otthoniaknak, hogy megismerjék az igazi amerikai magyarságot.

Kétségtelen, hogy minden magyarnak érdemes lesz ezzel a társasággal tenni meg az utat, mert igy alkalma lesz olyan dolgokat látni, hallani és megfigyelni, amire egyébként képtelen lenne.

Ez az augusztusi zarándokut, nézetünk szerint megvalósithat egy nélkülözött állandó kapcsolatot az Óhaza és Amerika magyarsága között, melynek hasznos voltáról mindenkinek meg kell győződve lennie.

Ez a kapcsolat részint az ideák kicserélésével, részint egymás megismerésével el fog oszlatni bizonyos fennálló téves nézeteket és általában közelebb fogja hozni az egymástól messzeszakadt magyarokat.

A kidolgozott program, mely igazán kellemessé fogja tenni az utazást, az olcsóság mellett egy fő inditó okként szerepelhet abban, hogy minél több magyar használja ki ennek a zarándoklatnak előnyeit.

— — — —

LAPUNK EGY MÁS HELYÉN

egy magyar sztrájktörő levelét olvashatják a magyar bányászok és ha akarnak, tanulhatnak belőle. Ha akarnak, elgondolkozhatnak rajta, hogy hát érdemes-e sztrájktörőnek lenni. Hogy érdemes-e munkástestvéreik letörésére eladniok magukat a tőkének?

Eddig aránylag nagyon kevés magyar bányász akadt, aki szégyent hozva a bányász névre, szkebnek szegődött el. De mégis akadtak ilyenek is. Elvétve hoz egy-egy levelet a posta, melyben sztrájkoló munkástestvéreik panaszkodnak, hogy itt is, ott is akadt egy-egy gyászmagyar, aki elment bányásztársai ellen harcolni. Név szerint felsorolják ezek a levelek mindezeket a gyászmagyarokat, igy hát tudunk arról, hogy vannak ilyenek is.

A legszomorubb a dologban az, hogy erre az aljas munkára a legtöbbször nem azok mennek, akiket a szükség, az éhség, a nélkülözés kényszerit rá, hanem azok, akik kapzsiságukban határt nem ismerve, a felkinált nyomorult Judáspénzért eladják testvéreiket.

Olvasva ennek a sztrájktörő magyarnak levelét, kérdezzük a magyar bányászoktól, hogy hát érdemes-e Judasnak lenni?

Érdemes-e eldobni a tisztességet, érdemes-e bucsut mondani a becsületnek, érdemes-e azért a rongyos pár dollárért hátbaszurni azokat, akik osztály- és fegyvertársai voltak?

Kétségtelen, hogy a szervezett bányászok, köztük a magyar sztrájkoló bányászok is, a szenvedések kálváriáját járják jelenleg, de még ez sem indokolja, hogy valaki munkástestvéreinek árulója, judása legyen.

A judások mindig el szokták venni a maguk megérdemelt büntetését, sorsukat sohasem tudják elkerülni.

A magyar bányászok okuljanak ennek a magyar sztrájktörőnek leveléből és ne hozzanak szégyent a magyar névre azzal, hogy mindenre kapható bérencei, szkebjei legyenek mindnyájuk közös ellenségének, a tőkének.

HATVANY LAJOST UJRA ELITÉLTÉK

és ez alkalommal négy esztendőt mért rá a magyar biróság. A Károlyi forradalom egyik legtisztességesebb alakja volt ez a kitünő magyar iró és most azért kell bünhődnie, mert fel merte szavát emelni a fehér terror tombolása ellen.

Első alkalommal hét esztendőre itélték és ez alkalommal olyan felzudulás keletkezett az egész müvelt világon, amire ritkán volt példa. A világ minden valamire való lapja foglalkozott az esettel és egyöntetüen elitélték a konszolidáció, a kibékülés folyamatának ily értelmü megnyilatkozását.

A magyar kormány a világ minden részéből kapta a tiltakozások tömkelegét, világhirü emberek tucatjai vetették magukat közbe Hatvany érdekében, aki talan több szolgálatot tett Magyarországnak, mint azok a birák, akik kimondták felette az itéletet.

Láthatták Magyarországon, hogy a Hatvany itélettel egy sulyos tévedést követtek el, mert ujra felidézték ezzel annak a fehér uralomnak emlékét, amely nem valami hizelgő emlékeket rejt magában Magyarországra nézve.

Láthatták. de nem akarták észrevenni. A kibékülés politikája helyett továbbra is a gyülölködésnek adtak helyet Hatvanyval szemben. Figyelmen kivül hagyták, hogy az első Hatvany itélet olyan nagy erkölcsi kárt okozott Magyarországnak, melynél nagyobb csak Hatvany második elitélése lehet.

Most aztán bekövetkezett ez is. Ez a második itélet bizonyos tekintetben enyhitést jelent, ha az első itélet hét esztendejét és félmillió dollárját a mostani négy esztendővel és harminc ezer dollárral hasoniitjuk össze, azonban ezt sem érdemelte meg Hatvany Lajos.

Bizonyos az is, hogy ez a második itélet sem fog hasznot jelenteni Magyarországnak. A hir megint be fogja járni a világsajtót és megint ugyanazon vádakat fogják emelni a magyar kormány ellen, mint az első alkalommal tették.

Lehetséges, hogy lesz még egy harmadik itélet is. Két nagy hibát követtek eddig el Magyarországon a Hatvany üggyel kapcsolatban, azonban még mindig lehet egy alkalmuk ezeknek a hibáknak jóvátevésére.

Magyarország urainak le kell vetkőzniök szivükről a gyülölség palástját és baráti kézzel kell fogadniok mindenkit, aki tudását az ország előhaladásának szolgálatába akarja állitani.

Ezt kell tenniök, mert látniok kell, hogy az ilyen itéletek többet ártanak az ország jóhirének, mint amennyit évekre menő propaganda munka épiteni tud.

MUNKA HIREK

Homesteadről, Pa. irja John Boldizsár bajtárs, hogy a Carnegie Steel Company acélgyárában a munkaviszonyok jelenleg nem jók. Hetenkint három és négy napot dolgoznak és nemcsak hogy uj embereket nem vesznek fel, hanem még a régieket is leteszik.

Az emberekkel ugy bánnak, mintha mostohagyerekek lennének és nem becsülik valami sokra. Szerencsétlenség ritkán történik. Az élelmiszer nagyon drága, a lakás pedig még drágább. Egy háromszobás házért 25 dollárt kell fizetni.

Boldizsár testvér ilyen körülmények között nem ajánlja munkástársainak, hogy arra a vidékre menjenek munkát keresni.

Commodoreból, Pa. irja egy munkástársunk, hogy ott a Clearfield Bituminous Coal Corporation bányájában most jól dolgoznak, amennyiben hetenként hat munkanap van.

A bánya egyenes, a szén magassága háromtól négy és fél sukkig terjed. Viz és gáz nincsen a bányában, lejárókő is nagyon kevés akad. Karbid lámpát használnak. A szenet masina vágja, tonnászámra fizetnek 67 és hét tized centet. Vegyes mérés van. Szerencsétlenség ritkán fordul elő, a munkásokkal is meglehetősen jól bánnak. Az élelmiszer és lakás azonban éppen olyan drága, mint másutt Pennsylvániában.

Munkásokat most is vesznek fel és igy munkástársunk ajánlja a helyet a munkát kereső magyaroknak.

Filbertről, W. Va. irja egyik bányásztestvérünk, hogy a United States Coal and Coke Company ottani bányájában most meglehetősen dolgoznak. Hetenként négy napot.

A bánya egyenes, a szén magassága hét és kilenc láb között váltakozik. Gáz nincs a bányában. Viz, ugyszintén lejárókő néhol akad, azonban jelenleg egyikért sem fizetnek. Karbid lámpával dolgoznak.

Masina vágja a szenet, de van pikkmunka is. Kárészámra fizetnek, egy négy tonnás káréért két dollárt. Vegyes mérés van.

Szerencsétlenség ritkán fordul elő, a munkásokkal azonban nagyon szigoruan bánnak. Ez az oka annak, hogy uj embereket mindig vesznek fel, mert elég gyakran muffolnak a bányászok. Az élelmiszer elég drága azon a vidéken. A hir beküldője csak azoknak ajánlja a helyet, akik szeretnek tiz-tizenkét órát tölteni naponta a bányában.

Mount Claire, W. Va.-ból irja egy magyar bányásztársunk, hogy náluk meglehetősen gyengén megy a munka. Hetenként mindössze két-három napot dolgoznak.

A bánya egyenes, a szén magassága öttől hét sukkig terjed. Viz van bőven a bányában, gáz ellenben nincs, ugy, hogy karbid lámpával dolgoznak. Szén top marad.

A szenet masina után ladolják és tonnaszámra fizetnek 46 centet tonnánként. Vegyes mérés van.

A bányában ritkán történik szerencsétlenség és az emberekkel is meglehetősen jól bánnak. A megélhetés elég drága.

A hir beküldője nem ajánlja a helyet munkát kereső magyar bányászoknak, mert jelenleg sok ember van ott és nem is vesznek fel uj embereket.

Kolács K. György bajtársunk irja ***Lynchről, Ky.,*** hogy a U. S. Coal and Coke Co. ottani bányájában most jól megy a munka, hetenként hat napot dolgoznak.

A szén magassága négytől-hét sukkig váltakozik. Viz akad néhol a bányában. Gaz is van a bányában, valamint lejárókő is. Villanylámpával dolgoznak.

Masina vágja a szenet, van azonban pikkmunka is. Vegyes mérés van. Kárészamra fizetnek egy két és fél tonnás káréért masina után egy dollár hatvan centet, a pikk szénért pedig egy dollár hetvenet.

Szerencsétlenség ugyszólván minden nap elöfordul, a bánásmód elég jó. A megélhetés középszerü. Uj embereket mindig vesznek fel és Kolács testvérünk ajánlja is a helyet a magyar bányászoknak, ha jobb nem akad nekik és hajlandók naponta tizenkét órát tölteni a bányában.

Egy munkástársunk azt irja ***Capelsről, W. Va.,*** hogy ott nem valami jól megy a munka, hetenként mindössze kétháromnapot dolgoznak.

A bánya gecses, sok viz van a bányában, ugyszintén gáz is. Safety lámpával dolgoznak. Le járókő elég sok helyen fordul elő.

Masina vágja a szenet, de ugyszintén van pikkszén is. Kárészámra fizetnek, egy négy tonnás káréért egy dollár és tiz centet.

Szerencsétlenség nagyon ritkán fordul elő, a munkásokkal megfelelően bánnak. Az elelmiszer és lakás elég drága.

Uj embereket állandóan vesznek fel, mert sokan és elég gyakran mennek el onnan. Amig a munka jobban meg nem indul, addig nem ajánlja a helyet a magyar bányászoknak a hir beküldője.

Crescent-ből, O. irja egy sztrájkoló magyar bányásztestvérünk, hogy oda ne menjenek munkát kereső magyar bányászok, mert ott több, mint egy éve sztrájk van. A Lorain Coal and Dock Companynak van ott bányája. A bánya egyenes, négy és fél-öt sukk magas szén van benne. Gáz nincs a bányában, a vizért pedig fizettek. Lejárókő néhol három sukkos is van, de azért is fizettek Karbid lámpával dolgoztak.

Masinaszénért tonnaszámra legutoljára 78 és fél centet fizettek. Vegyes mérés volt. Szerencsétlenség ritkan fordult elő. Az élelmiszer drága.

Most semmi körülmények között ne menjenek oda a magyar bányászok munkát keresni, mert mint fentebb is irtuk, a szervezett bányászok tizennégy hónapja sztrájkban állnak ottan.

New Kensingtonból, Pa. irja Barkaszi Mihály bányásztestvérünk, hogy oda ne menjenek a magyar bányászok sztrájkot törni. A szervezett bányászok sztrájkban állnak, de a társaság szkebekkel dolgoztat.

A bánya szlopos, a szén magassága öt és hét sukk között váltakozik. Viz kevés van a bányában, ellenben annál több a gáz. Safety lámpával dolgoznak. Lejárókő van néhol 2—4 inches.

Tonnaszámra fizetnek a szkebeknek, 35 centet tonnánként. A szenet masina vágja. Vegyes mérés van.

Szerencsétlenség ritkán történik, az emberekkel nem jól bánnak. A megélhetés meglehetősen drága.

Uj embereket gyakran vesznek fel, mert a szkebek gyakran szökdösnek.

A helyet nem ajánlja Barkaszi testvér a magyar bányászoknak, sőt nagyon kéri őket, hogy ne menjenek oda, mert csak sztrájktörő munkát tudnának kapni és saját munkástestvéreiket árulnák el igy.

HA EGYLETÉNEK meghivóra, levélpapirra, boritékra, báli belépő jegyekre, lunch ticketekre, vagy egyéb szép kivitelü nyomtatványokra volna szüksége, ajánlja a Magyar Bányászlap Nyomdáját.

AZ AMERIKAI MAGYARSÁG ZARÁNDOKUTJA MAGYARORSZÁGBA

INDULÁS AUG. 8. BERENGARIA

MAGYAR Amerikában ma mindenki az amerikai magyarság történelmi jelentőségü zarándokutjáról beszél, amelyhez hasonlót még nem rendeztek. Határozza el magát mielőbb, hogy ezen a zarándokuton, amely Southamptonon, Londonon és Párison keresztül viszi Budapestre, résztvesz. Az árak a résztvételt mindenki részére lehetővé teszik. Minden felvilágositást s az egész utiprogrammot ösmertető ingyenes könyvecskét megkaphatja helyi

MAGYAR ÜGYNÖKÉTŐL

vagy a központi bizottságtól:

PILGRIMS COMMITTEE
710 Huron Road
Cleveland, Ohio

vagy pedig irjon magyarul fiókirodánkba e czimre:

CUNARD LINE

1406 H. ST. WASHINGTON, D. C.

AKI ÖRÜL, HOGY OLVASOTT RÓLA

Mrs. Sukits irja Pittsburghból, Pa.: "Orülök, hogy olvastam ajánlatát az ujságban. Megpróbáltam a Triner Keserü Bor mintaüvegét és nagyon meg voltam elégedve vele. Akkor aztán vettem egy üveggel és fogom is használni mindig. Miota használom ezt a nagyszerü orvosságot, nincsenek emésztési zavaraim. Mindenkinek ajánlani fogom." A Triner Keserü Bor megszüntetti az emésztési zavarokat, az étvágytalanságot, székrekedést és hasonló gyomorbajokat.

Irjon ingyenes mintaüvegért erre a cimre: Jos. Triner Co., 1333 S. Ashland Ave, Chicago, Ill. és mellékeljen 10 centet szállitási költségekre.

INGYEN MINTAÜVEG SZELVÉNY

Név .....

Cim .....

Város ..... C 3

NEM ÉRDEMES TOVÁBB VÁRNI

a bányaplézeken. On nagyon jól tuja, hogy nap-nap után megtakaritott pénzéből él.

Meddig tudja ezt tenni? Miért vár addig, mikor már nem tud sorsán változtatni.

On szeretne farmra menni. Ezen gondolkozik már két-három éve. Miért vár akkor ezzel továbbra is?

Mi megmonjuk Onnek, hogyan tehet szert egy farmra és otthonra kis tőkével is. Irjon magyar könyvecskénkért.

Land Department
DULUTH & IRON RANGE RAIL ROAD CO.
311 WEST FIRST STREET
Duluth, Minn. (h 12)

HA EGYLETÉNEK meghivóra, levélpapirra, boritékra, báli nyomtatványokra volna szüksége, ajánlja a Magyar belépő jegyekre, lunch ticketekre, vagy más szép kivitelü Bányászlapj nyomdáját.

EZ A NAGYSZERÜ TALÁLMÁNY

TELJESEN MEGFIATALITJA

AZ ÖN BESZÉLŐGÉPÉT

Tiz napi INGYEN próba

Onnek erre az uj találmányra, a Rialtophonic Reproducer-re, amély élethü hangot ad, szüksége van. Ez megfiatalitja az ön beszélőgépét. Ez a legszebb és legjobb reproducer, amit valaha is gyártottak, törhetetlen és a gépnek oly meleg, erőteljes hangot kölcsönöz, **mint a legujabb drága beszélőgépeké.** Meg fogja lepni ont a hang csodás ereje és melegsége. Ennek a találmánynak rendes ára $7.50, de mi jelenleg $4.48-ért adjuk és hogy jobban bevezessük, az ön régi repruducerjét is bevesszük $1.00-ba, ugy hogy önnek mindössze $3.48-ba fog kerülni, hogy élvezhesse azt a szórakozást, amit ez a találmány nyujt. **10 napi ingyen próbára küldjük — saját veszélyünkre.** Ne küldjön egy fillért sem. Vegye le régi reproducerjét és küldje be hozzánk nevével és cimével együtt. Mikor a Rialtophonic Reproducer megérkezik, a postásnak fizessen $3.48-at, meg a pár cent postaköltséget. (Canadába a pénz előzetes beküldése mellett $3.70.) Próbálja ki beszélőgépén 10 napig és élvezze a gazdagabb és erősebb hangot. Figyelje meg, hogy beszélőgépe mennyire megjavult. Ha nincs megelégedve, küldje vissza a Rialtophonic Reproducert és mi visszatéritjük pénzét. Megelégedés garantálva. Rendelje meg ma. Ha óhajtja, mi szivesen küldünk teljesen dijtalanul egy dobozt, melyben régi reproducerjét hozzánk beküldheti.

RIALTO MUSIC HOUSE

330 S. STATE ST. Dept. 44. CHICAGO, ILL.

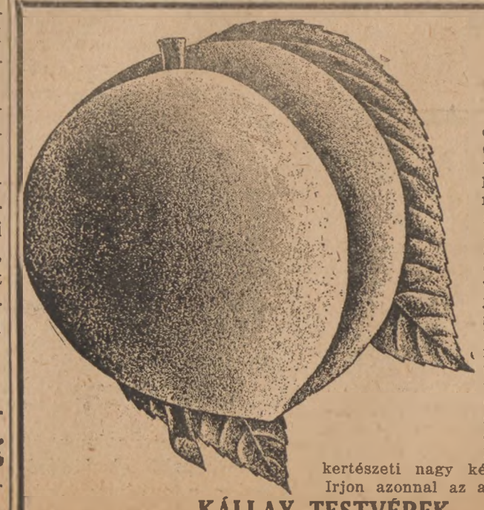

A JÓ MAG ÁLDÁS SILÁNY CSAK KINLÓDÁS

és ha ön elsőrendü csiraképes mag vakat akar vetni, hogy. nehéz,. fárasztó munkájának gazdagon fizetett gyümölcse legyen, akkor vesse egyedül a Kállay Testvérek-féle Tulipán jelvényü elsőrendü gazdasági, konyhakerti és virágmagvakat, ugyszintén gyümölcs, disz fa és diszbokrokat Önnek is küldünk azonnal kérésére egy példányt az 1928 évre szóló kertészeti nagy képes árjegyzékből. Irjon azonnal az alábbi cimre:

KÁLLAY TESTVÉREK
A-3 PAINESVILLE, OHIO

Arjegyzékünk magyar és angol nyelven jelenik meg.

BÁNYÁSZSEGÉLYEK KIMUTATÁSA

A Szövetség tisztikara által megkezdett bányász-segély akcióra 1928 május 7-ikéig az alant kimutatott összegek érkeztek be és ugyancsak az alább kimutatott segélyösszegek lettek szétküldve.

A tisztikar felkéri ugy az adakozókat, mint a segélyezetteket, hogy ha a kimutatásban hibát találnak, vagy a segélyek szétosztása körül valami rendetlenséget tudnak, értesitsék a titkári hivatalt.

Beérkezett segély összegek:

Március 15-iki Szövetségben kimutatva	$1461.36
Április 15-iki Szövetségben kimutatva	1065.25

További adományok:

Gizella Bak, Rivesville, W. Va.	$2.00
N. Y. Rákóczi Kurucz Magyar Betegs. Egylet	25.00
Philai Róm. Kath. Jótékonysági Egylet	25.00
6-ik Szövetségi osztály, Duquesne, Pa.	4.25
Rosta József gyüjtese, Philadelphia, Pa.	3.00
Philai Magyar Mükedvelő Egylet	11.25
Szabó Mihályné, Chicago, Ill.	1.00
32-ik Szövetségi osztály, Hartford, Conn.	5.50
363-ik Szövetségi osztály, McKeesport, Pa.	3.05
Bernáth János, Mount Hope, W. Va.	5.00
Clevelandi Női Bizottság adománya	28.50
Magyar Bányászlaptól Bernáth János részéről	5.00
174-ik Szövetségi osztály, Cleveland, Ohio	8.90
Almási András, Carbondale, W. Va.	1.00
New Yorki Magyar Segélyegylet adománya	250.00
Beérkezett	$2906.06

Kiosztott segélyek:

1928 március 28-án szétküldött segélyek	$972.00
1928 április 18-án szétküldött segélyek	469.00

Május 7-ikén szétküldött segélyek:

Molnár Miklós, Wolf Run, O.	5.00	
John Balla, Arnold, Pa. 5 család részére	$25.00	
Vedo Gábor, Lansing, O.	5.00	
John Székely, Martins Ferry, O. bizotts.	80.00	
Joseph Ducsay, canonsburgi bizottságnak	73.00	
Farkas Lajos, Springdale, Pa. bizottságnak	75.00	
Végh Mihály, Bridgeville, Pa. 4 családnak	26.00	
Joseph Rácz, Barnesboro, Pa.	4.00	
Kovács Imre, Winburne, Pa. bizottságnak	69.00	
Kita András, Manifold, Pa. 4 csal. részére	23.00	
Boros Lajos, Blaine, O. bizottságnak	52.00	
	$437.00	$2878.00
Bevétel		$2906.06
Kiadás		2878.00
Maradvány —		$28.00

A tisztikar külön is kifejezi köszönetét a New Yorki Magyar Segélyegylet igazgatóságának, hogy a pénztárából a magyar bányászok segélyezésére kiutalt 250 dollárt hozzánk küldte, amit éppen olyan készségesen osztottunk szét a rászoruló magyar családok között, mint a többi adományt.

Meg kell emliteni, hogy a hónap folyamán Bernáth János tagtársunk, Mount Hope, W. Va. kétszer küldött öt-öt dollárt s ezenkivül közel 200 fontnyi ruhanemüt küldött a titkár cimére, három ládában. A ládákat kibontatlanul továbbitotta a titkár Stefán Józsefnek Rossiter, Pa., Tamás Jánosnak Daisytown, Pa. és Varga Andrásnak, Congo, O., hogy tartalmukat a szükség szerint osszák szét.

A tömegesen érkező köszönő levelet mellett panaszos leveleket is kap a titkári hivatal, hogy egyeseket nem jelentettek be segélyezésre. Ez nem a mi hibánk. Mi arra kérjük az illetőket, hogy azokat jelentsék be, akik legjobban rá vannak szorulva a segélyezésre. Ha nem igy történt, ha valaki kimaradt, nem segithetünk rajta. Ha jut és érdemesnek látjuk, utólagosan fogjuk őket kárpótolni.

Ugyszintén érkeztek jelentések arról is, hogy nehány helyen nem a megküldött liszta szerint osztották szét a segélyeket. Ezekben az esetekben vizsgálatot inditottunk és ha tényleg visszaélés történt, segiteni fogunk rajta.

Természetbeni adományokat, ruha- és élelmiszereket is küldenek hozzánk. Szivesen kézbesitjük ezeket is, — mégis felkérjük az illetőket, hogy ne küldjék Bridgeportra, mert dupla költséget okoz. Inkább kérjenek cimeket, — szivesen adunk — és küldjék egyenesen a segélyezendőknek.

Walkó János, titkár.

A lap előfizetési ára 2.00 dollár.

RENDELJEN MIG VAN
Ha még nem evett ceglédiesen izesitett pörzsölt szalonnát ebben az országban, próbálja meg most.
Araink 5—10 fontig 40 cent, 10—25 fontig 35 cent, 25 fonttól feljebb 32 cent fontonként. A szállitást mi fizetjük, melyért minden esetben jótállunk.
Uj cimünk:
HUNGARIAN
SMOKED BACON COMPANY
769 Mallison Ave. Akron, O.

SUHOG A CSATABÁRD

Az északi vasutak beadták a derekukat. — Ujabb fuvardijleszállitást kaptak a bányák. — A rátaháboru ujabb fejezetei. — Késhegyig megy most már a harc.

Az északi államok szénbányái, melyek több mint egy éve olyan elkeseredett harcot folytattak a déli államok szén termelése ellen, célt értek. Legalább is ideiglenesen.

Mult számainkban jeleztük, hogy ugy Pennsylvánia, mint Ohio bányaurai minden eszközt fel fognak használni céljaik elérésének érdekében, hogy meg fognak mozgatni minden rendelkezésükre álló erőt. Ez be is következett.

Hiába szállitottak le a déli vasutak, hiába sikerült ezt a fuvardij leszállitást egy birói tiltó paranccsal életben tartani, hiába tartottak Cincinnatiban gyülést, amelyen békés uton próbálták elintézni a fennálló ellentéteket, azoknak lett igazuk, akik azon meg sem jelentek.

Akik követeltek, akik féktelen kapzsiságukban a kést rá akarták tenni a déli államok bányáinak torkára, alkalmat találtak, hogy ezt tényleg meg is tegyék.

Pennsylvánia, Ohio és Észak West Virginia bányái ujabb leszállitást kaptak, aminek következménye az, hogy a halálosnak elismert 45—48 centes szállitási dijdifferencia ujból eletbe lépett.

A cincinnatii gyülés után azt lehetett remélni, hogy a kitört szállitási dijháboru más vágányokra fog terelődni, mert az északi bányák ugyis a Supreme Courthoz vitték az ügyet elbirálás végett.

Kiderült azonban az is, hogy nemcsak ezzel próbálkoztak, hanem mással is. Ujból az Interstate Commerce Commissionhoz fordultak, amely azonban visszautasitotta a közbelépést, amig a Supreme Court döntése meg nem történik.

Ez a lépés, nem hozva meg a kivánt sikert, arra birta az északi államok szénbáróit, hogy ujból a régi tervvel, egy ujabb dijleszállitás követelésével álljanak elő. Ezzel most sikerült is célt érniök. A sorompóba lépett ohioi és pennsylvániai bányatőke keresztül tudta vinni, hogy a vasutak engedjenek. Az a nagyhatalom, melyet ezen államok szénurai képviselnek, érvényt tudott szerezni a maga akaratának.

A kuliszák mögött sulyos és heves harcok dultak, amelyben utóvégre is a vasutak maradtak alul.

Az érdekelt felek nagy része nem tudott erről a szinfalak mögötti harcról.

Igy érthető meg aztán, hogy a vasutak bejelentése mint egy villámcsapás érte ugy a déli bányákat, mint a déli vasutakat. Mikor az első hirek erről az uj fuvardij leszállitásról kiszivárogtak, nem is akartak hinni bennük.

Sajnos azonban, követte ezt a vasutak kiadott hivatalos nyilatkozata, mely mindenben megerősitette a szomoru ujságot.

A New York Central, a Baltimore and Ohio, valamint a Wheeling & Lake Erie vasutak bejelentették, hogy nem hajlandók elviselni azt a veszteséget, amely a jelenlegi fuvardij különbség következtében érné őket és igy saját elhatározásukból ujabb 20 cenets leszállitást eszközölnek az északi bányák szene javára.

Az északi vasutak nem viselkedtek a legtisztességesebb módon ebben a dologban. Sokkal becsületesebb dolog lett volna nem egy ilyen ürügyet keresni, hanem bevallani, hogy őket erre az uj leszállitásra nagyon hatalmas érdekeltségek kényszeritették.

Ugyanazok az érdekeltségek járták ki ezt az ujabb fuvardij leszállitást, amelyek követelték ezt már a cincinnatii gyülés előtt is és amelyek nem jelentek meg ezen a gyülésen.

Az eddig fennállott fuvardijkülönbözet érvényben volt évek óta és a vasutak nem igen panaszkodtak, hogy ennek következtében veszteségek erték volna őket. Ezt a veszteség szót azok a pénzhatalmasságok adták most az északi vasutak szájába, akik olyan kiméletlenül folytatják a harcot a piacért.

Megmondottuk, hogy ezek az urak minden tisztességes és tisztességtelen eszközt fel fognak használni céljuk elérése érdekében és ennek a jövendőlésnek első fázisát tapasztalhatjuk ebben a végtelenül szomoru meglepetésben.

Üzleti szempontból sem tisztességes az északi vasutak eljárása, mert a rátaháboru ezen ujabb fejezetével meghazudtoltak mindent, amire egy héttel ezelőtt még olyan nagy hangon esküdtek.

A déli vasutak természetesen a legsulyosabb módon elitélik északi társaik ezen lépését és el vannak határozva arra, hogy most már ők is erősebben fognak beleszólni a dologba. Eddig azt hitték, még hozzá elég naivul, hogy lehetséges lesz egy békés megegyezés, azonban ez a remény most teljesen eloszlott.

Az északi csoport a déliek háta mögött kiásta a csatabárdot és megsuhogtatta a déliek feje fölött.

Erre az orvtámadásra minden körülmények között meg kell adni a méltó feleletet. A déli államok vasutainak és bányáinak össze kell fogniok és éppen olyan eszközöket kell alkalmaznok, mint az északiaknak, hacsak azt nem akarják, hogy azok könyörtelenül lemészárolják őket.

Ezzel az uj fuvardijleszállitással kimondták a halálos itéletet a déli államok szene fölött és ezt a fenyegető csapást minden körülmények között el kell háritani. A jelenlegi különbözet mellett a déli államok szene nem tud utat találni arra a piacra, amely eddig nyitva volt mindkettő előtt, de amelyet most igy egyszerüen ki akarnak sajátitani maguknak az északi bányák és északi vasutak.

Ebbe a háboruba bele van most már keverve minden. Politika csakugy, mint pénz és befolyás. A küzdelem olyan elkeseredett s olyan fordulatot vett, hogy a megkezdett uton nem lehet többé megállni.

Abban senki sem kételkedik, hogy az északi vasutak ujabb leszállitását ismét meg fogja erősiteni az Interstate Commerce Commission, mert ez a testület azoknak az érdekeltségeknek a markában van, melyek magát a dijleszállitást keresztül erőszakoltak.

A déli vasutak és déli bányák ettől a szervtől nem várhatják azt, hogy eltakozásuknak helyt fog adni, mert szomoru tapasztalataik vannak erre nézve éppen a közelmultból.

Vannak azonban más utak is, amely módon ki lehet védeni ezt az orvul meginditott támadást. Az érdekelt felek körében máris az a vélemény alakult ki, hogy a déli vasutak erre a csapásra szintén egy ujabb leszállitással fognak felelni, mert nem is tehetnek egyebet.

Ez a lépés látszik a leglogikusabbnak, mert ha érvényben marad a 45—48 centes fuvardij különbözet, a déli vasutaknak el kell készülniök arra, hogy a déli államok bányái el fognak sorvadni. Hogy ez a tény mit jelent a vasutakra nézve, azzal mindenki teljesen tisztában van.

Ezt a fenyegető veszélyt minden körülmények között el kell kerülni. Az már beigazolódott, hogy az életbeléptetett fegyverek tekintélyes része messze van attól, hogy tisztességesnek lehetne mondani és a déli vasutaknak sem igen lehet választásuk ebben a tekintetben. Nekik is hasonló módon kell válaszolniok.

Minden követ meg kell mozgatniok, hogy semmivé tegyék az északi tőke aljas mesterkedéseit, mert különben alul fognak maradni a küzdelemben.

A harc most már késhegyig megy és nem igen lesz irgalom a legyőzöttnek. Most már számitani sem lehet arra, hogy egy békés megegyezés lehetséges lesz belátható időn belül.

Az északi tőkehatalmasságok most persze ünneplik a győzelmet. Sikerült elérniök azt, amire már regóta fájt a foguk, hogy elvegyék a déli bányák piacát.

Hogy ez a győzelem végleges lesz-e, vagy sem, az minden esetre a déli vasutaktól és déli bányáktól függ. Ha ezek egész egyszerüen belenyugosznak abba, hogy áldozati bárányként szerepeljenek az északi pénzmoloch oltárán, akkor tényleg nem jön más, mint a megsemmisülés.

Akkor elsorvad ezeknek a vidékeknek ipara, akkor nem lesz itt élet.

Ha azonban továbbra is élni akarnak, ha továbbra is megkövetelik a maguk részet az életből, akkor fel kell venniök az eléjük dobott keztyüt. És harcolni kell, ahogy csak birnak.

Gyáva meghunyászkodással ezt az elkeseredett harcot megnyerni nem lehet.

—o—

Védje meg a Model T Ford-ba tett befektetését

A Ford Motor Company egy uj autót állit elő, de azért még mindig büszke a Model T-re. Azt óhajtja, hogy ezen autók tulajdonosai a lehető leghosszabb ideig és minimális költséggel használják azokat.

Ezen üzleti elv következtében és azért, mert autótulajdonosok millióinak vannak befektetései a Model T-be, a Ford Motor Company tovább folytatja az ezekhez való autórészek gyártását addig, amig — mint azt Henry Ford is mondja — "az utolsó Model T el nem tünik az országutról."

Több mint nyolc millió Model T Ford van még tényleges szolgálatban és sok azok közül még használható két, három és öt évig, sőt még tovább.

Hogy ön a leghosszabb ideig és legkevesebb költséggel a legnagyobb szolgálatokat kaphassa az autójától, azt ajánljuk önnek, hogy vigye a legközelebbi Ford eladóhoz a Model T autóját, adasson magának egy költségvetést a netalán szükséges kicserélendő autórészekről.

Ön ezt egy nagyon gazdaságos dolognak fogja találni, mert egy kis költséggel képessé teszi arra, hogy fenntartsa, vagy növelje kocsijának értékét és ezreit a további mértföldeknek futhassa be.

Nem játszik szerepet, hogy ön hol lakik, mert megkaphatja ezen Ford-részeket ugyanazon alacsony árért, mint azelőtt, ugyanazon uton és ugyanabból az anyagból, melyből az ön autóját eredetileg összeállitották.

Munkaköltség kevés és egy standard ár számittatik minden egyes dologért, igy ön előre pontosan kiszámithatja, hogy mennyibe fog kerülni az egész munka.

Ford

FORD MOTOR COMPANY
Detroit, Michigan

SZKEB SORS

(Folytatás az 1-ső oldalról)

el fognak menni a sztrájktörő munkára, akik hajlandók munkástestvéreik árulóiul szegődni.

Azok, akiket megtévesztenek és akik ennek a tévedésnek tudatára ébrednek még sajnálni lehet, ha másért nem, hát emberi szempontból.

Azok viszont, akik tudatosan adják el magukat a sztrájktörés aljas munkájára, még sajnálatot sem érdemelnek.

Sorsa mind a két csoportnak egyforma. Rabszolgaság, nyomor. Néha még megváltóként jelentkezik a halál.

Szomoru sors ez, azonban mindenkinek tisztában kell lennie vele, mielőtt ráadja fejét arra, hogy szkeb legyen.

A bányaurakat teljesen hidegen hagyja mindez, ők előre tisztában vannak azzal, hogy mi fogja érni az open shop összeszedett népségét. Nekik csak egy számot jelent mindegyik és ha kiből közülük egy-egy, legfőbb gondjukat az képezi, hogy a támadt rést betömjék.

Keritenek egy ujabb számot a megszünt helyébe.

Szkeb-sors.

—o—

AZ EGYETLEN

amerikai magyar lap a Magyar Bányászlap, mely az Amerikába szakadt magyar bányászok érdekeiért harcol. Eredményesebben segithetjük a magyar bányászokat, ha nagyobb tábor áll mögöttünk. Növelje Ön is a tábort.

Kellemetlen vagy
Hólyagnál Fájdalmas
betegség vagy folyásnál legjobb
Santal Midy
KAPSZULÁKBAN
Kapható minden gyógyszertárban

Levelet ir Nagy testvér

1928 Május 6.

Tisztelt Szerkesztő Ur!

Olvastam a Bányászlapot és azt látom belőle, hogy önök nagyon jól tudják biztatni a bányászokat, hogy hogy tegyenek, meg hogy a bányaurak hogy akarják legázolni a bányászokat.

Azt irják önök a lapba, hogy a Bányászlap mindig a bányászok pártfogója volt és ma is az. Ha igy van is, csak az egyik oldalról, mert a másik oldalról meg hátbavágják jól a bányászokat.

Gondolják csak önök jól, hogy önök összeszedték a sok részvényt, igértek mindent, jó ügynököket küldtek ki a bánya plézekre, akik jól tudtak hazudni, beszedték a sok pénzt, és megcsinálták a bányát. Akik ott vannak, azoknak all right, de a többi szegény ember nézheti a napot a pénze után.

Azt irja a Bányászlap, hogy segiteni kell a bányászokon. Ez is rendben van. De hol van az önök segitsége? Tessék csak elgondolni, hogy én is egy szegény ember vagyok, 7 gyermek apja, már több mint egy éve nem dolgozom. Tessék megmondani nekem, hogy lehet igy megélni ilyen családdal?

Én már irtam önöknek két levelet, hogy hátha kapnék valami kis segitséget, de mindig azt a választ kaptam, hogy nem lehet. Ha én azt a pénzt a bankba tettem volna ezelőtt nyolc évvel, nem önöknek adtam volna, kaptam volna rá kamatot, önöktől pedig egy árva pennyt sem láttam még belőle.

Most kellene a legjobban a segitség, de önök nem törődnek semmivel, csak hogy egy néhánynak megkerüljön, a többi meg nézze az eget. Azt hiszem, hogy ez mégse jól van igy. Önök segitség helyett csak a lapba irják, hogy hogy kéne a bányászoknak tenni, de önök nem tesznek semmit. Ugy látszik, önök sem különbek, mint Lewis.

Az előljárók mind egyformák, mindeniknek maga felé hajlik a keze.

Maradtam baráti szeretettel

Nagy Gusztáv
Rossiter, Pa.

U. i. Szeretném ezt a pár sort látni a lapban.

Mikor Nagy testvér megirta a fenti levelet, a megelégedettség jóleső tudatát kezdte érezni. Bizonyára azt is gondolta magában, hogy "hát most jól megmondtam nekik." És esetleg már előre örült annak, hogy a Magyar Bányászlap nem fogja közölni sorait éppen ezen oknál fogva.

Ugy érezzük, hogy ezt a kis szivességet (a levél közlését) meg kell tennünk Nagy testvérnek, ha mindenáron ez az óhaja.

De mikor ezt tesszük, fel kell hivnunk Nagy testvér figyelmét néhány olyan dologra is, amiről ő akaratlanul, vagy készakarva, de mindenesetre ügyesen megfeledkezni látszott.

Nagy testvér ugyanolyan jól tudja, mint akárki, de nem akarja tudni, hogy a Magyar Bányászlap a Himler Coal Companytól, melyben ő részvényeket vásárolt, mindig különálló vállalatot képezett. Ez a két vállalat mindig teljesen független volt egymástól, igy hát Nagy testvérnek az az állitása, hogy nekünk pénzt adott volna, egyáltalán nem felel meg a valóságnak.

Ami a Himler Coal Company ügyét illeti, Nagy testvér is tudja, de mégsem akarja tudni, hogy azok, akik a Himler Coal Companyra a pénzt összeszedték, nem vágták azt zsebre, hanem igenis befektették azt a Himler Coal Company bányájába. Sőt még ennél is többet befektettek.

Arról, hogy a Himler Coal Company, mint üzleti vállalkozás, az elmult esztendők alatt nem prosperált ugy, mint azt annak idején számitották, vagy mint Nagy testvér szeretné, senki sem tehet.

Egy üzleti vállalkozásban sohasem lehet biztosat tudni a jövőt illetőleg, legfeljebb azt, hogy becsületes vezetés egyik főkelléke a sikernek. Efelől pedig Nagy testvérnek sincsenek és nem is lehetnek kétségei.

Ha Nagy testvér venne magának annyi fáradságot és tanulmányozni kezdené, hogy hány kétszer, ötször, tizszer akkora vállalat, mint a Himler Coal Company, ment tönkre ebben az országban az utolsó pár év alatt, akkor csodálkozna, hogy a Himler Coal Company mindeddig fennáll még.

Nap-nap után olvashatja az ujságokban, hogy sok milliós vállalatok mennek tönkre, mert a szénüzlet rossz, de ezt nem akarja észre venni.

Nem akarja észre venni, a mit minden józan eszü ember azonnal lát, hogy a szénipar halálosan beteg és ennek javulásától, vagy rosszabbodásától függ az egész jövő. Nemcsak a Himler Coal Company sorsa, hanem tizszer akkora vállalatoké is.

Mindezeket jó lesz Nagy testvérnek észben tartania.

—o—

A Magyar Bányászlapot bányászok irják bányászokról bányászoknak.

BÁNYAPLÉZRŐL-BÁNYAPLÉZRE

Lawrence, Pa.
1928 Május 5.

Tisztelt Szerkesztő Ur!

Mi a bányaurak által annyit istenitett open shop alapon dolgozunk, de azt a nyomort, ami köztünk uralkodik, le sem tudom irni. Az utolsó kutya módjára le vagyunk nézve és a lehető legrosszabb bánásmódban részesülünk ugy benn a bányában, mint kint a plézen. Örökké kozákok felügyelete alatt állunk és senki be nem jöhet a plézre, még hozzátartozónk sem. De még mi, akik itt lakunk, sem jöhetünk be a plézre, anélkül, hogy meg ne vizsgálnának bennünket.

A legpiszkosabb lakások kitakaritására sem adnak semmit és javitani sem javitanak, csak az előkelőknek, de tőlünk megkövetelik, hogy tartsuk tisztán a házakat és a járdákat.

Még a törvényesen megengedett italokat sem szabad innunk, ők azonban, akik felettünk állnak, folyton dinomdánomoznak.

Igaz, hogy a juni letörésének ideje alatt szabad volt az ital és ahol például most próbálják letörni a junit, ott most is szabad, sőt még a vonatokon is meg van engedve, de ez csak addig fog tartani, mig erőt vehetnek a szegény junistákon, azután rosszabb sorsunk lesz a rabszolgákénál.

Itt valósággal muli módjára kell az embereknek dolgozniok és még azt a 2—3 dollárt is, amit naponta megkeres, felében számolják el. Ami kis kereset van, azt az utolsó pennyig a company storeban kell hagyni, ahol egyébként csupa romlott portékát kapnak nehezen megkeresett pénzükért. Egy ton szénért, amit a bányász házi használatára adnak 4 dollárt számitanak. Ha valaki munka közben megsérül, minden további nélkül elbocsátják, vagy küldik egyik bányától a másikhoz. Ha megkérdi, hogy hol van a segélye, azt a feleletet kapja, hogy minek ment el az előbbi helyéről. Igy egy fillér segély nélkül természetesen a legnagyobb nyomorba jut az elnyomorodott munkás. Sőt ha a sérülés halállal végződik, a hátramaradottak sem kapnak semmit, azt mondják, hogy a szegény munkás, aki örült, ha a mindennapi betevő falatot megkereshette a maga és családja számára, részeg volt, azért történt vele a szerencsétlenség.

Kérem Szerkesztő Urat, legyen szives a bányásztestvéreket lapunk utján figyelmeztetni az itteni viszonyokra, hogy tudják mihez tartani magukat, hogy legalább aki még nincs ilyen helyzetben, elkerülhesse azt a sok szenvedést és nyomort, ami a Pittsburgh Coal Company telepein uralkodik.

Tisztelt Szerkesztő Ur! A nevemet azért nem irom alá, mert nem akarom, hogy közölve legyen, mivel sok a besugó és igy azonnali kitoloncolást kapnék azért, mert az igazságnak egy kis részét meg mertem irni.

—

Gallitzin, Pa.
1928 Május 5.

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Értesitem önt, hogy a helyzet erre felé is igen rossz. Gallitzin, Pa. plézen a Penna Coal and Coke Corp. május 4-én kirakatta régi és jó bányászait a sheriffel. 29 családot hánytak ki, mivel nem akartak bemenni open shop alapon dolgozni. — Vannak közöttük olyan családok, akik 25—30 éve itt laktak a company házaiban. A pléz tele van pussy puccokkal.

Nagyon szépen felkérem a Szerkesztő urat, legyen szives, tegye közzé a Bányászlapban, hogy Gallitzin, Pa.-ba, a No. 10 bányába ne jöjjön senkise dolgozni, mert itt igen nagy harc van. A társaság csalja ide a bányászokat és akik ide jönnek, azoknak sztrájktörő munkát kell végezniök.

Nagyon kérem magyar és tót bányásztestvéreimet, hogy ide ne jöjjenek, mert itt még mindössze csak vagy tiz szkeb dolgozik, de a kompánia természetesen szeretne sztrájktörőket hozatni ide. Vigyázzanak kedves magyar bányásztestvéreim, ne üljenek fel valami ügynöknek, hogy becsapja önöket és idecsalja, hogy itt nincsen sztrájk, mert bizony, aki idejön, annak ez a vállalkozás az életébe is kerülhet, mert itt van mindenféle ember, aki küzd, harcol a nagyobb darab kenyérért. Előre értesitem hát bányásztestvéreimet, hogy a helyzet Portage Pa. vidékén is sulyos és nagyon rosz, mert ott is nagy sztrájk folyik. Óvakodjanak tehát magyar bányásztestvéreim, hogy ne jöjjenek ide sztrájktörőnek.

Tisztelt Szerkesztő Ur! Nehéz válság előtt állunk, a Magyar Bányászlapra is igen nehéz idők várnak, mert bizony sok olvasónak lejárt az előfizetése és nem tudja megujitani, mert nincsen munka és igy nincs peda sem. Sztrájk van erre mindenfelé és kimenni sem merek, mert lovas kozákok cirkálnak az utakon és nem merek lemenni Portage, Pa.-ba sem, mert ott szintén igen rosz a sors, ugy, hogy azt le sem lehet irni.

A sztrájk már egy éve tart és bizony sok család, akinek volt is egy kis pénze, már rég felemésztette és most semerre sem tud menni, könyöradományokból kell élniök.

Igen kérem a tisztelt Szerkesztő Urat, legyen szives és közölje ezt a pár sort a Magyar Bányászlap legközelebbi számában, hogy ne jöjjenek errefelé a bányászok, amig a helyzet jobbra nem fordul.

Maradtam bányásztestvéri üdvözlettel

John Lukács
Gallitzin, Pa.

—o—

KÉTSZÁZHUSZ KILOMÉTERES HOSSZUSÁGBAN KÖRÖSKÖRÜL A BALATON PARTJÁN RAKÉTÁK GYULNAK...

(Folytatás a 2-ik oldalról)

már csak a templom sziluettje látszott — azután utolsót éledt a fény és az apátság lassan elveszett a sötétségben....

Ezalatt Füred római gyertyákkal kisérletezett és Tihany ban világító pisztolylövés zárta le a kitünően sikerült próbát.... Ez a kis izelitő, amely alig tizenöt perc alatt zajlott le, nagyszerü igéret az augusztusi monstre-tüzijátékra.

Ezután leereszkedtünk a hegynyeregről és este kilenc órakor Balatonfüreden át Kenesére vettük utunkat, annak megállapitására, hogy a különböző helyeken mit tapasztaltak az őrszemek, ki mit látott, vagy hallott....

Ezzel fejezhetem be egynapos beszámolómat a balatoni kulturnap "vezérkarának" működéséről, amelynek ezt is adhattam volna cimül: Készülő balatoni rege több felvonásban, sok-sok élő és robbanó szereplővel....

—*y*—
(Uj Nemzedék)

—o—

MEGTAGADTÁK EGY HARMADIK GONDNOK KINEVEZÉSÉT

A biróság elutasitotta a közelmultban gondonkság alá helyezett Bertha Consumers Co. abbeli kérését, hogy még egy harmadik gondnokot nevezzen ki a társaság ügyeinek vezetésére. A társaság részvényesei, ha nyiltan nem is, de titokban nincsenek megelégedve a gondnokokkal és egy saját emberüket, mint egy ellenőrző közeget, szerették volna bejuttatni a gondnokok közé.

Maguk a hitelezők sem tudtak megegyezni ebben a kérdésben, amennyiben ezek egy része szintén egy harmadik gondnok kinevezését kérte.

Ennek a tervnek ellenzői leginkább arra alapitották argumentumaikat, hogy egy harmadik gondnok kinevezése fölösleges kiadásokat okozna a társaságnak és ezt a nézetet a biróság is magáévá tette.

Kimondotta a biróság, hogy a nemrég kinevezett gondnokok, John H. Johnes és Fred E. Powers megbizhatóságához és képességeihez szó sem férhet és igy semmi értelme nem lenne annak, hogy a biróság egy harmadik gondnok kinevezésével csak emelje a kiadásokat, melyeket éppen ellenkezőleg, amennyire csak lehet, le kell szoritani.

A Bertha Consumers Company részvényeseit ennek a lépésnek megtételére azok a körülmények késztették, melyek a társaságot idegen befolyásra a csődbe kergették. A biróság azonban nem látta indokoltnak a gyanupert és a fenti okok alapján kérésükkel elutasitotta őket.

—o—

AZ EGYETLEN

amerikai magyar lap a Magyar Bányászlap, mely az Amerikába szakadt magyar bányászok érdekeiért harcol. Eredményesebben segithetjük a magyar bányászokat, ha nagyobb tábor áll tábort.

HELYEZZE EL

MEGTAKARITOTT PÉNZÉT BANKUNKBAN

Nálunk nemcsak akkor talál barátságos kiszolgálásra, amikor betétjét helyezi el, hanem akkor is, ha ügyes-bajos dolgában tanácsra van szüksége.

PÉNZT UTALUNK át az óhazába, gyorsan, pontosan

HAZAI ÜGYEKET óhazai ügyvédünk lelkiismeretesen és olcsón intéz el.

BETÉTJÉRE 3% KAMATOT fizetünk, amit minden félévben irunk be betétkönyvébe.

Ne hizlalja azokat, akik percentekben mérik a hazafiságot és ellenségei a bevándoroltaknak, de támogassa saját bajtársait, akik a bank tulajdonosai, azzal, hogy megtakaritott pénzét a magyar bá-
:—: nyászok bankjában helyezi el. :—:

HIMLER ÁLLAMI BANK

HIMLERVILLE, KENTUCKY

HIMLER MÁRTON, Elnök. ORDÓDY SÁNDOR, Pénztárnok

MEGJELENT

a legérdekesebb, legtanulságosabb magyar könyv

AZ AMERIKAI MAGYARSÁG TÖRTÉNETE

Irta: KENDE GÉZA

Két kötet
Két dollár

KAPHATÓ

lapunk kiadóhivatalában HIMLERVILLE, KENTUCKY és a szerzőnél, kinek cime:

GEZA KENDE
700 Huron Road Cleveland, O.

KI TUD MA ARRÓL, hogy az első amerikai magyar 343 évvel ezelőtt lépett amerikai földre? Az amerikai magyarság története már 343 éves. Ennek a 343 évnek szenzációs eseményekben gazdag történetét állitotta össze és irta meg a Szabadság megbizásából Kende Géza. Ez a maradandó becsü történelmi munka uj, eddig soha meg nem irt eredeti eseményeket és azok szereplőit viszi az amerikai magyarság elé. Kende Géza történelmi kutatása minden részletre pontosan kiterjed és nemcsak a Washington korában szereplő magyarokról, Kossuth Lajos és az emigráció koráról, valamint a polgárháboru ban résztvett magyar hősökről számol be drámai lendületü elbeszélés formájában, de megirja a mai amerikai magyarság küzdelmes életét és minden megörökitésre váró eseményét egész a mai napig. Hézagot pótló, nevezetes könyv az amerikai magyarság története, amelyet minden magyarnak EL KELL OLVASNIA!

A Magyar Bányászlap

az amerikai magyar bányászok egyetlen lapja, mely szüntelenül a bevándorolt bányászok igazáért harcol

A Magyar Bányászlap

minden dolgában tanáccsal szolgál, minden ügyét dijmentesen elintézi. A szolgálatokért soha senkitől egy centet se fogadtunk el és nem is fogunk elfogadni.

Semmi egyebet sem kérünk ezért, minthogy, ha lejárt az előfizetése és ha dolgozik, ujitsa meg előfizetését és ha lehet,

SZEREZZEN UJ HIVEKET LAPUNKNAK

Minél nagyobb a táborunk, annál eredményesebben tudunk harcolni a magyar bányászokért.

A Magyar Bányászlap

előfizetési ára egy évre 2 dollár, Jugosláviába, Romániába. Burgerlandba 3 dollár. (Magyarország területéről ezidőszerint ki van tiltva a Magyar Bányászlap).

Cim:

Magyar Bányászlap
Himlerville, Kentucky

Óhazai mesék....

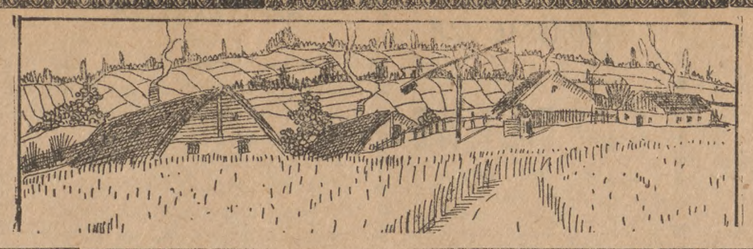

A PATAK TITKA

Irta: SZENTIMREI MÁRTHA

(Folytatás)

— Semmit. Csak ajándékozzák tovább is Szent Antalt, hogy meg ne fogja az átkom Garaboncit, mer nagyon jól tudom, hogy utána esenkedik Lidi. Most mán övé lehet, esak aztán meg ne bánja, mer aki egyik jányhoz cudar, a másikho is alig lesz különb!

Egész megkönnyebbült, hogy jól odamondogatott a gazdag Dobosnénak.

— Igazságod van — hagyta rá Dobosné. — Mondom én Lidinek eleget, hogy meg se kék neki látni egy olyan földhöz ragadt szegény legényt. De mit csináljak, ha olyan jó szive van? Neked mindegy mán, kit vesz el.

Rózsi csak legyintett. Dobosné tőle a Laci anyjához ment, aki mindig olyan nagy örvendezéssel fogadta, mintha csak a Szarvaskeöi grófné tisztelte volna meg házát.

— Kiváncsi vótam mán a boldog menyaszonyra — hunyorgatott ravaszul. Hogy milyen nyelves.... de jól járt, hogy nem lesz a menye.

— Eleget mondtam én azt Lacinak hogy a szemiből se néz ki semmi jó, de nem hitte.

Összebujtak, suttogtak, buttogtak, terveket szőttek az anyák.

Pagony legszebb lányának igazi, muzsikás lakodalma nem is volt, mivel árván ment özvegyemberhez. Gyászban esküdött. Násznagya a szarvaskeöi uradalom béresgazdája volt, az erdőkerülőé meg a szomszédos uradalom erdésze. Az anyja nem jött el, neheztelt. Ellene volt, hogy palóc lányt vegyen el. Bujdosó ezt nem mondta Rózsinak, csak arra hivatkozott, hogy anyja nehezen mozdul ki tél időn.

A derecskei plébános ur adta össze őket, egy kis vacsora is volt fenn, Bujdosóné!, mely után a két násznagy még elpoharazgatott az uj párnál valameddig. Mikor elköszöntek, a szél fagyosan süvöltött az erdőn végig. Bujdosó kikisérte őket, az uj asszony magában maradt. Lacira gondolt. Azután nézte, milyen vidáman égnek a vaskályhában a száraz fahasábok. A télen nem görnyedez majd, galyakat szedegetve. A teritett asztalon csillogott a vörösbor, töltött magának belőle, felhajtotta. Meleg szoba, elegendő étel-ital.... az is valami. Nem bánta meg, amit cselekedett. Garaboncinak Bujdosóval iratott egy kártyát, csufságból meghivatta a lakodalmára: hagy tudja meg legalább, mikor lesz a másé, aki az övé lehetett volna! Öklét összeszoritotta, arca lángolt.

— De szép vagy galambom! — ölelgette Bujdosó, amint visszatért — Tündér Ilona se szebb nálad.

Az ő szeme szinte könnyes volt a boldogságtól.

Rózsinak nem volt ellenére a hizelkedése, nem huzódott tőle.

— Hogy tud nekem kedveskedni.... pedig magáról azt beszélték, hogy embert ölt. Igaz? Kit ölt meg? Mér?

— Nem igaz. Mord ember se vagyok; ámbátor tudom, az a hirem. Csak azért vágok olyan képet, hogy féljenek tőlem. Ez a mesterséghez tartozik. Nem tudnék én emberre fegyvert fogni.

Nagyot kacagott, ezzel is megcáfolta, hogy ő mord ember.

— De tudja magát tetetni.... akkor engem megcsalt, mikor megigérte, hogy ke resztüllövi Garaboncit, ha tilosba jár. Rászedte ám magát sokszor.... hozzánk hordta a tőrbe ejtett vadat.

— Tudtam én azt nagyon jól, csak behunytam a szememet, éppen, mert hozzátok hordta. De mit emlegetjük? Felejtsd el a bitangot.... te most mán az enyém vagy, menyecske vagy.

Az ölébe kapta, csókolgatta.

Rózsinak a következő napokban semmi panasza se lehetett, a mord ember nagyon kedves ember volt otthon. Kevés baja volt vele. Korán kelt; járta az erdőt, a menyecskét hagyta aludni. Mikor hazatért, mindennel meg volt elégedve, a csókkal, öleléssel nem tudott betelni. Csakugyan nem volt még vén ember, sőt talán kissé tulmohó is a szerelme, mint az olyané, aki sokáig böjtölt.

— De boldog is vagyok — hajtogatta. — Hát még a nyáron, ha Bálintka is köztünk lesz!

Rózsi nem volt se boldog, se boldogtalan. A jobb mód tetszett neki. Az is, hogy vasárnaponként fellehette az aranyos csipkét, a palóc menyecskék gyönyörü fejdiszét s ugy ment a templomba. Bár nagyon régi volt az a bástyával körülvett templom, Rózsinál szebb menyecske még nem morzsolta benne rózsafüzérét. Még Dobos Lidit se lehetett vele egy napon emliteni most már, ugy kibontakozott szépsége. Minden férfiszem rátapadt s valamennyi titkon ugy vélekedett, hogy Garabonci sült bolond, amiért átengedte másnak. Biztosan ő lett hozzá hütlen, azért hitte el olyan könnyen Rózsiról a rosszat, hogy szakithasson véle. Hát volt valami a dologban. Persze hogy hütlenné vált Laci a városban, nem is egy nővel csalta meg szép fiatal szeretőjét, hanem annyival, ahány kikezdett véle. Azt nem tartotta bünnek, hanem virtusnak. Hanem hogy más legyen a felesége, mint Rózsi, az soha se jutott eszébe. Hirtelen haragja abból származott, hogy az anyja ügyesen felpiszkálta hiuságát.

"Ugy tudd meg, hogy Rózsit Bujdosó pénzeli, mióta az anyja meghalt. Te csak szégyentakarónak leszel jó."

Ezt irta neki. Laciban felforrt a düh. Hogy ő, a szép legény csak szégyentakaró legyen, azt meg nem éri senki, nemhogy az a vén ember! Lefirkantotta goromba levelét, de alighogy elküldte, meg is bánta. Hátha nem is igaz? Hiszen az anyja mindég azon mesterkedett, hogy Dobos Lidit vegye el? Akkor elővette Laci a jobbik szét s szép engesztelő levelet inditott utnak, aztán hogy arra hiába várt választ, a harmadikban már rimánkodott is. Tudjuk, hogy Rózsi csak a gorombát olvasta. Hová lett a másik kettő? Mérget lehetne rá venni, hogy a postán egyik se veszett el, hanem hát Pagonynak nincs postája, hol a kisbiró, hol egy gyerek hozza el az egész falu postáját Derecskéről. Nem olyan nehéz hát valakinek egy-két — másnak szóló — levelet elfogni. Tegyük fel, Garabonciné leste a levélhordó gyerek érkezését, elébe toppant:

— Mutasd, gyött-e levelem? Add ide az egész csomót, majd én kikeresem.

A gyerek gyanutlanul odaadta, legalább nem neki kellett a cimeket elolvasni.

— Ni-ni.... ez csakugyan a fiam irása!

Kivette a levelet, melyen megismerte a fia irását, bár Hattyu Rózsinak szólt. Aztán a Laci megbánása, rimánkodása elhamvadt a tüzhelyen. Ilyenformán történhetett. Mikor aztán Laci megkapta a Bujdosó kártyáját, melyen meghivta lakodalmára, csak elhült benne a vér, azután meg a fejébe szaladt. Lekapta szolgálati fegyverét a falról. Szerencséjére két bajtársa figyelte, mit mivel? Kicsavarták a kezéből, másképp kárt tett volna magában. Aztán, sok keserves nap elmultával valahogy kiverte Rózsit a fejéből.

— Volt.... nincs. Ha eladta magát egy vén embernek, élje vele világát. Majd élem én is mással.

Az anyja minden levelében égig magasztalta Dobos Lidit. Szépségét, jóságát, meg hát a ráváró örökséget.

Igy maradtak el a szerelmesek egymástól és mindketten beletörődtek sorsukba. A Rózsié nem is volt tulságosan nehéz. Az urát az ujja köré csavarhatta. Nyáron, mikor megszünt az iskola, Bálintka magérkezett az erdőbe. No, ahogy az a gyerek szerette a mostoháját! A menyecske is szivelte, legalább akkor se volt magában, mikor az ura az erdőt járta, meg volt kit ide-oda küldözni. Mostoha és fia együtt hemperegtek az erdő bársonyos moháján, kacarásztak, énekeltek. Bujdosó olykor megleste őket s gyönyörködött bennük. Azt gondolta, hogy őt nagyon szereti a jó Isten.

Rózsinak nyári éjszakákon, mikor a telehold fénye játszott a lombok közt, olykor valami nyugtalanság szoritotta össze a szivét. Elkezdte az ujjain számolni, mennyi ideje is van még Garaboncinak hátra a katonaságnál? Találgatta, hányszor ünnepel addig otthon? Találkoznak-e? És ha igen, köszön-e, vagy csak ugy megy el mellette? Akárhogy is: furcsa lesz. Legjobb volna, ha oda maradna Pesten. Mért is jönnek haza a pagonyi emberek szép nagy városokból, Amerikából is a hitvány kis falvakba? Nem értette, mert őmég soha se élt idegenben. Most már nem is vágyakozott ki az erdőből, még a faluba se.

Garaboncinak katonai szolgálatideje alatt mindössze kétszer látogatott haza. Egy pünkösdkor, meg mikor a nagyapját temették. A hire megelőzte és Rózsi nem ment el akkor se a templomba, se a temetésre.

Bujdosó anyja néha hivta a fiát.

"Szeretném, ha visszajönnél a Bakonyba, öreg napjaimra közelebb lennél hozzám."

Rózsi biztatta az urát.

— Én nem bánom, ha el is költözünk innét Bakonykoppányba.

De Bujdosó azt mondta, hogy nagyon meg kell azt gondolni, mert nem mindenütt akad olyan jó hely, mint a Szarvaskeöi grófoknál. Bálintka nagyanyjától jár iskolába, hát van vigasztalója.

Hattyuné sirját háromszor havazta be a tél s háromszor hintette be ibolyával a tavasz, az erdő háromszor váltott lombruhát, Dobos Lidi még mindig Garabonci után epekedett. És Garabonci levetette a császár ruháját s elindult hazafelé. Most mán házasodhatott. Mégse volt olyan kedve, mint mikor lent aratott a Nagyalföldön.

A TILOSBAN

Megtudta azt Rózsi, hogyne tudta volna meg, amikor hazaérkezett régi szeretője. Hiszen eleget számitgatta, mikor telik ki az ideje.

— Semmi közünk egymáshoz! — mondta saját magának hangosan, védekezve titkos, tolakodó gondolatok ellen, melyek izzóvá tették homlokát.

— Miért nem vártál rá? — kérdezte az egyik. — Most egész biztosan kibékültetek volna, felelte rá a másik. Eljátszottad az igazi boldogságodat — fájditotta szivét a harmadik.

De nemcsak három, hanem száz gondolat is gyötörte. Vajjon hogy néz ki? Szerette volna látni messziről, mégse ment le egész télen Pagonyba, még boltba is inkább Derecskére járt, azt hozva fel okul, az urának, hogy ott jobbat kap mindent. Bujdosónak is feltünt, hogy alig mozdul ki a házból.

— Mért nem mégy most soha beszélgetni az ismerősökhöz? Nem hittem volna, hogy ilyen itthonülő menyecske lesz belőled.

— Nem szeretem én a szót hajtani.... meg kihez menjek? Az egész falu rágott, mig maga el nem vett. Örüljön, hogy itthon ülök, végzem a dolgomat.

— Jó, jó, de még majd rámfogják, hogy rabságban tartlak. Eredj legalább templomba.

— Ájtatosabban tudok én itthon imádkozni.

Félt a találkozástól, bár hiszen egyszer azon is át kell esni, de jobb lesz akkor, ha már házas ember lesz. Hallatszott, hogy elveszi Dobos Lidit, de még nem iratkoztak fel. Ugyan mire várnak? Jó lett volna valakitől megkérdezni.

Tavaszodott. A fák galyait zöld gyöngyök ékesitették, a kipattanó rügyek, a törzsek olján duzzadt a gyep, mely közt most a sárga virágok tömege uralkodott. Ha egy tehén boldogságot érez, ugy a szép tarka tehén most boldogan legelt s igen bőven adta a tejet. Rózsi keddi napon szép darab vajat köpült s szerdán — a derecskei hetivásár napján — átgyalogolt a hegyen s vitte Derecskére, egyenesen a plébániára, ahol mindig megvették tőle. Aztán bevásárolt az ottani szövetkezetben, sót, petroleumot, gyufát, dohányt az urának. Sokan voltak a helyiségben, Rózsi nem nézett szét, csak a mérlegen volt a szeme, hogy az inas ne csalhasson. Már belekötött mindent batyujába, mikor egyszerre olyan érzése támadt, mintha valami sütné a hátát. Önkénytelenül megfordult szembe találta magát — Garaboncival.

(Folytatása következik)

VÉRES VEREKEDÉS A MENYEGZŐN

Véres lakodalmi ünnepség zajlott le kilenc évvel ezelőtt Jászberényben Kovács Andor jómódu földesgazda házában. Kovács Andor néhány temperamentumos fiatalembert nem hivott meg a lakzihoz, akik összeültek és elhatározták, hogy megzavarják az ünnepséget. Tervük az volt, hogy amikor a lakodalomra viszik a bort, a házbelieket megtámadják és az utcán fogyasztják el az italt. Elhatározásukat tett is követte és amikor Kovács Andor hozzátartozói az egyik borospincéből boldogan cipelték haza a hatalmas boroskupákat, az öt fiatalember megtámadta a menetet és heves küzdelem után elrabolták az italt. A bort szállitó legények ellenszegültek, akik közül az öt fiatalember alaposan helybenhagyta Fehér Andrást és Vér Istvánt. Végül a csendőrségnek kellett beleavatkoznia és szétválasztania a verekedő legényeket, akiket azután az ügyészség zsarolás büntettével vádolt meg.

A fiatalemberek a biróság előtt azzal védekeztek, hogy a községben az volt a szokás, hogy azoknak, akiket nem hivnak meg a menyegzői ünnepségre, joguk van megakadályozni a lakzit. A biróság a zsarolás büntettének vádját elejtette és kimondotta, hogy itt csupán lopás és sulyos testi sértés vétsége forog fenn, de mivel a vádiratot három évvel később nyujtották be, igy — tekintettel arra, hogy vétségről van szó — az ügy elévült. Emiatt a biróság a vádlottakat felmentette a vád és következményei alól. Az itélőtábla Gadó-tanácsa most tárgyalta az ügyet és helybenhagyta a felmentő itéletet azzal az indokolással, hogy a testi sértés elkövetőjét nem sikerült megállapitani, a lopás vétsége pedig elévült.

(Uj Nemzedék)

KÉMKEDÉS GYANUJA ALATT LETARTÓZTATTAK EGY KASSAI NŐT

A rendőrség állambiztonsági osztályához feljelentés érkezett Baradnay Olga magánzónő ellen, akit a névtelen feljelentés kémkedéssel vádolt meg. A politikai ügyosztály detektivjei házkutatást tartottak a magánzónő Srobár-utca 10. sz. alatti lakásában és az ott talált állitólag kompromittáló iratokat lefoglalták. Baradnay Olgát előállitották a rendőrségen és kihallgatása után őrizetbe vették. Az a vád ellene, hogy a budapesti rendőrtisztviselőkkel összeköttetést tartott fenn és kémszolgálatot teljesitett. A rendőrség megállapitása szerint Baradnay Olga férje évek óta Amerikában él és az asszony nem régen válópert inditott ellene. Magánvagyona a válófélben levő asszonynak nem volt és a rendőrség annál feltünőbbnek találta az asszony költekező életmódját. A gyanusitott a leghatározottabban visszautasitotta a kémkedés vádját és azt állitotta, hogy a férjétől most is állandóan kap Amerikából pénzküldeményeket.

(Hirlap, Szabadka)

KÉTSZER RÁLŐTT AZ APJÁRA

Stampfel Károly 22 éves fiatalember heves szóváltás után kétszer rálőtt édesapjára, Stampfel Hugó 48 éves könyvkereskedőre, a világhirü magyar Stampfel féle könyvkiadó cég főnökére.

Az apa és a fia régóta rossz viszonyban voltak egymással és gyakoriak voltak köztük a nézeteltérések. Legutóbb is szóváltás támadt a betegen ágybanfelvő Stampfel Hugó és fia között. A vita hevében az idősebb Stampfel kiutasitotta fiát a lakásból, mire az előrántotta revolverét és kétszer apjára lőtt.

Az egyik golyó Stampfel Hugónak a mellébe furódott, a másik pedig a combjába. Ezután a fiu maga ellen forditotta a revolvert, de apja ereje teljes megfeszitésével kiugrott az ágyból és kicsavarta fia kezéből a fegyvert.

Stampfel Károly ekkor kirohant a lakásból és az őrszemes rendőrt felszólitotta, hogy tartóztassa le, mert az apjára lőtt. A fiut előállitották a rendőrségre, ahol letartóztatták.

(Magyarország)

REVOLVERREL VETETT VÉGET A KÉSELÉSNEK

A szabolcsmegyei Döge község korcsmájában Jánváry András legény jókedvében birkózásra hivta fel Józsi György fiatal gazdát. Józsinak nem volt kedve a birkózáshoz, de amikor a hősködő legény megragadta, birokra kelt és Jánváryt a földre teritette. Erre Jánváry András felugrott és kését ellenfelébe döfte. A kocsmában ott volt egy Ibuska nevü dorozsmai burgonyakereskedő is, aki revolvert rántott és rákiáltott Jánváryra, hogy menten lelövi, ha nem teszi le a kést. Ezzel véget vetett a vérengzésnek. Jánváry ellen sulyos testi sértés miatt indult meg az eljárás, amelynek során azt vallotta, hogy végtelenül elkeseritette, amikor egy nős ember a földhöz teritette.

(Magyarország)

MÉREG AZ ÜNNEPI FÁNKBAN

Szantner János gazdát Szepetnek községből sulyos betegen Nagykanizsára szállitották. A gazda jegyzőkönyvbe diktálta, hogy fivérénél, Szantner Györgynél volt vendégségben, itt ünnepi fánkot készitettek, ő aztán hirtelen rosszul lett. Egyszer már hasonló körülmények között betegedett meg fivérénél étkezés után. Elmondta, hogy a birtok miatt nincs jóban fivérével és fél, hogy az valamit belekevert a tészta lisztjébe és attól lett rosszul. A kórházban azonban semmit sem találtak, ami Szantner János gyanuját megerősitette volna, mellhártyagyulladás ellen kezelék, majd hazavitték Szepetnekre, ahol két nap mulva meghalt. Vizsgálat indult az ügyben és Almásy Gyula dr. törvényszéki vizsgálóbiró az elhalt ember beleit felküldte a budapesti vegyvizsgáló állomásra, ahol nagymennyiségü arzént találtak a belekben. Szantner Györgyöt őrizetbe vitték.

HA EGYLETÉNEK

meghivóra, levélpapirra, boritékra, báli belépő jegyekre, lunch ticketekre, vagy egyéb szép kivitelü nyomtatványokra volna szüksége, ajánlja a Magyar Bányászlap Nyomdáját.

A Magyar Bányászlap előfizetési ára egy évre $2.00.

Magyar Bányászlapot bányászok irják bányászokról bányászoknak.

Ha egyletének

MEGHIVÓRA - LEVÉLPAPIRRA - BÁLI BELÉPŐ JEGYEKRE - LUNCH TICKETEKRE, VAGY EGYÉB SZÉP KIVITELÜ NYOMTATVÁNYOKRA VOLNA SZÜKSÉGE, AJÁNLJA

Magyar Bányászlap nyomdáját

HIMLERVILLE, KENTUCKY

8 NAP A TENGEREN

Magyarországba

vagy onnan ide

BRÉMÁN ÁT

A legnagyobb és legyorsabb német hajón, a

COLUMBUS-ON

vagy e vonal más hajóin. Kizárólag csinos 3. osztályu Stateroomok. Leszállitott áru körutazási hajójegyek.

Felvilágositásért forduljon a helyi ügynökhöz, vagy

32 Broadway, New York

NORTH GERMAN

LLOYD

MI UJSÁG HIMLERVILLEN?

Az elmult héten három napot dolgoztak a Himler Coal Co. bányájában.

Junius elsején magyar iskola nyilik meg a gyermekek számára. Mindazok, akik gyermekeiket a magyar iskolába akarják járatni, szíveskedjenek ebbeli szándékukat bejelenteni Mr. Crestannál, a Bányászlap irodájában.

Szombattól kezdve a mozi előadásai este nyolckor kezdődnek.

Szombaton este a moziban a Red Raiders cimü elsőrangu western kép kerül bemutatóra, melynek főszerepét Ken Maynard játssza. Szercpel a müsoron ezen kivül egy nagyszerü vigjáték is.

Vasárnap este pedig a We are all Gamblers cimü darabban lesz alkalma a közönségnek gyönyörködni, melynek főszerepét a kitünő moziszinész Thomas Meighan alakitja.

—o—

TANULJON ANGOLUL!

Ha Amerikában boldogulni akar, meg kell tanulnia az ország nyelvét, az angolt. Célját ugy éri el, ha Kerekes Testvérek. Amerika legnagyobb magyar könyv- és zenemükereskedésétől, 208 E. 86th St., New York City megrendeli az alant felsorolt könyveket: Polgárosodási és Bevándorlási Tanácsadó $1, Angol-Magyar és Magyar-Angol Szótár $1, Angol-Magyar Levelező és Onügyvéd $1.50, Amerikai Nyelvmester, melyből tanitó nélkül megtanulhat angolul $1.50. A négy mü egyszerre rendelve csak $4.00.

—o—

MULATSÁGOK A MAGYAR BÁNYAPLÉZEKEN.

(Minden egylet bálj hirdetését ingyen közöljük e rovatban, mely egylet a Magyar Bányászlap nyomdájában készitteti a mulatsághoz szükséges nyomtatványokat.)

A Calumbusi, O. Aranysziv Betegs. Egylet (Golden Heart) 1928 május 20-án, vasárnap Nagy Pikniket rendez a Heimandale Grove Parkban. A zenét Medve Imre zenekara szolgáltatja. Belépti dij férfiaknak 50c, nőknek 25c.

A Rákóczi Egylet 72-ik számu fiókja, Majestic, Ky. 1928 május 26-án szombaton este 6 órai kezdettel nagy Pünkösdi Táncmulatságot rendez az iskola Halljában. A zenét egy elsőrendü zenekar fogja szolgáltatni. Belépti dij férfiaknak $1.00, nők nem fizetnek.

A Woodmen of the World Logan Valley Miners Camp No. 188. Logan, W. Va. 1928 május 28-án, pünkösd másodnapján a Gyöngyösi János féle táncteremben nagyszabásu Pünkösdi Bált rendez. Belépti dij férfiaknak $1.00, nőknek 25 cent. A zenét a loganvölgyi vonós zenekar szolgáltatja.

BÁNYÁSZOK

FELVÉTETNEK
AZ EDGEWATER COAL CO.
HELLIER, KY. (COALDALE)
telepén.
Szén 3 és fél lábtól 5 lábig.
FIZETÉS 50 CENT
SHORT TONNÉRT
ÉJJEL-NAPPAL
DOLGOZUNK
Bővebb felvilágositásért irjon
MR. ALBERTNEK
Box 101
HELLIER, KY.
Utirány: Williamson, vagy Catlettsburgon át Pikevilleig, onnan Hellier, Ky.

ZARÁNDOKUT MAGYARORSZÁGBA

A Magyar Zarandok Bizottság, mely az amerikai magyarok zarándokutját szervezi, hogy visszaadja a Kossuth zarándokok itteni látogatását, az augusztus 8-án induló Berengáriát választotta ki hivatalos hajójául.

A zarándokut magában foglalja London és Paris utbaejtésével Budapest nevezetességeinek megtekintését is Szent István napján.

A magyar kormany megkülönböztetett figyelmességet tanusit a zarándoklat résztvevői iránt, amennyiben azok utlevél diját mindössze $3.00-ban állapitotta meg, az amerikai polgárok vizumdiját pedig $2.00-ra szállitotta le. Ez a megkülönböztetett figyelmesség arra mutat, hogy a magyar kormány rendkivül nagy érdeklődést tanusit ezen zarándoklat iránt.

A Cunard Line General Passenger Agentje, Mr. H. P. Borer, a következőket mondja: "Végtelen örömünkre szolgál, hogy az amerikai magyar zarándoklat, mely a Kossuth zarándokok látogatását fogja visszaadni, a Berengáriát választotta ki a zarándoklat hajójául. Társaságunk évek óta már olyan szoros összeköttetésben áll Magyarországgal, hogy szinte felesleges emlitenünk, hogy a magyar zarándokok teljesen otthon fogják magukat érezni a mi gyönyörü Berengáriánkon.

Magyar osztályunk vezetője, Márkus Alfréd ur fogja kisérni a zarándokokat és ugy a zarándokoknak, mint a vezetőknek mindenben segitségére lesz. Rövid időn belül tudni fogjuk a budapesti fogadtatás részleteit is, mig London és Páris megtekintése már befejezett tény. Ezeket a gyönyörü városokat roppant kis költséggel tekinthetik meg a zarándokok.

Mostanában jelent meg uj magyar nyelvü könyvünk, mely Magyarország szépségeivel foglalkozik. Ez a nagyszerü könyvecske minden Cunard ügynökségnél ingyen kapható. Megküldjük bárkinek, aki ir érte."

A Magyar Bányászlapot bányászok irják bányászokról bányászoknak.

UJ ÉV -- UJ-ESZME
Uj-találmányaira állami
Szabadalmat szerzek-küldje rajzát
DIJMENTES Bizalmas tanácsot adok
Szabadalmak kidolgozása
megvédése és értékesitése iránt
Kérjen Bejegyzési Igazolvány
ZOLTAN POLACHEK
Hites Szabadalmi Ügyvéd - Okl. Mérnök
1234 BROADWAY, NEW YORK

A Magyar Bányászlap előfizetési ára egy évre $2.00.

A BETEGSÉG KIADÁSSAL JÁR
és ennek oka gyakran a megromlott élelmiszer. A
COPELAND
VILLAMOS REFRIGERATOR
megakadályozza az élelmiszerben a bacillusok szaporodását, azt állandóan a megfelelő hőfokon tartja tehát vigyáz az Ön egészségére.
Kérdezze meg orvosát, vagy kereskedőjét. Ezek azt fogják mondani, hogy az élelmiszer mindig 50 foknál alacsonyabb hőmérséklet alatt kell tartani, hogy a bacillusok ne szaporodjanak benne.
Gondoljon aztán arra, hogy a Copeland vigyáz az egészségére, — hogy élelmiszer kiadásai kisebbek. — hogy élelmiszere jobb izü, mert friss és hogy ez a befektetése tényleg meghozza a maga kamatját. Érdeklődjék még ma a COPELAND fagyasztógép után.
HOME HARDWARE & ELECTRIC CO.
WILLIAMSON, W. VA.

A MAGYAR BÁNYÁSZLAP előfizetési ára egy évre $2.00

MR. MOYER,
A B & L
FURNITURE CO.
WILLIAMSON, W. VA.
tulajdonosa junius 9-én Magyarországra és Csehszlovákiába utazik.
Mr. Moyer ezt az alkalmat is arra akarja felhasználni, hogy közismert szolgálatkészségének ujabb tanujelét adja.
Nagyon szivesen elvisz üzeneteket az óhazába és készséggel látogatja meg magyar ismerőseinek hozzátartozóit, teljesen dijtalanul.
Mindazok, akik valamilyen megbizással akarják Moyer urat megtisztelni, keressék őt fel ezen a cimen:
B & L
FURNITURE CO.
WILLIAMSON, W. VA.

ERŐSEN ESETT A PENNSYLVÁNIAI SZÉNTERMELÉS

A Pennsylvánia állami Bányahivatal most tette közé az 1927 évről szóló jelentését, mely ugy a kemény, mint a puhaszéntermelésben előállt hatalmas csökkenesről számol be. A puhaszéntermelés több, mint 20 millió tonnával csökkent, mig a keményszéntermelésben négy és fél millió tonna csökkenés volt tapasztalható. A Bányahivatal egyuttal magyarázatot is füz ehhez a csökkenéshez és ugy találja, hogy ennek főoka a puhaszénbányászat sztrájkjában keresendő.

Ez a jelentés, mely pontosnak tekinthető, nincs összhangban a pennsylvániai bányabárók nagyhangu jelentéseivel, melyek szerint a sztrájkvidékeken a termelés normális, sőt állitásuk szerint egyes helyeken még több szenet termelnek, mint a sztrájk előtt. Ebben a tekintetben inkább a Bányahivatalnak adunk igazat, mint a bombasztikus jelentéseknek.

—o—

SÜRGETIK A SZÉNVÁSRLÁST

A new yorki The Fuel Service Company a napokban kör levelekben sürgette, hogy a vásárlók minél előbb adjak le rendeléseiket a szükséges szénre. A körlevél a következőket tartalmazza többek között: "A szén ára junius elsején 25 cent tel fog emelkedni és igy május második fele meglehetősen mozgalmas lesz. A szokás szerint a májusban le nem szállitott szénért már a juniusi ár fizetendő, hacsak nem törlik a rendelést."

A vásáriók azonban még az ilyen sürgetések dacára sem mutatnak valami nagy hajlandóságot nagyobb mennyiségü szén lekötésére.

KIS HIRDETÉSEK

Kerestetés, Levelezés, Munkát keres. Ellátást nyer, vagy keres 20 szóig egyszeri közlés 50c, háromszori közlés $1.25, husz szón felül minden további szó közlésenként 3c.

Ügynökök kerestetése. Eladó vagy bérbeadó farmok, Ingatlan, Ház vagy Uzlet vétele és eladása, Uzleti alkalmak, Társat keres: 20 szóig egyszer $1.00, 20 szón felül minden szó közlésenként 8 cent.

Háromszori közlés soronként 35c. Egy sor 5 szóból állhat. Legkisebb hirdetés egyszeri közlése 1 dollár 60 cent, háromszori közlése 4 dollár 0 cent.

Nagyobb betükkel szedett hirdetésért a fentiárak kétszeresc számitandó.

Kishirdetéseket felvesz a Magyar Bányászlap kiadóhivatala, Himlerville, Kentucky.

ELADÓ

Eladó ház. Egy uj, modernül felszerelt csinos téglaépület üzlethelyiséggel és egy szép lottal együtt jutányos árért eladóMorgantown, W. Va. városában, annak egyik legforgalmasabb utcáján. Kevés lefizetéssel átvehető, a többi pedig 6 percentes kamat mellett törleszthető. Komoly érdeklődők figyelmébe ajánlja a tulajdonos: Michael Dzsupin, Box 106 Masontown, West Va.

(Máj 24)

Eladó 40 akeres farm nagy város közelében. Uj nyolc szobás ház, melléképületek, felszerelés, állatok. Ara $2,800. Cash $1,800. A föld akerja $50.00—$200.00-at jövedelmez. A környéken 100 magyar gazdálkodik. Steve Simon, R. 1. Ingalls, Mich.

(Máj 31)

PÉNZ
KÜLDEMÉNYEKET
gyorsan és pontosan fizetünk ki a világ bármely részében a legalacsonyabb napi árfolyam mellett
HAJÓJEGYEK
minden vonalra a társaságok eredeti áraiban
4% kamatot fizetünk betétekre.
AMERICAN UNION BANK
37-ik utca és 8-ik Avenue.
Fiókirodák:
Broadway és 21-ik utca
Second Ave és 83-ik utca
NEW YORK.

AZ ÓHAJ

mindig csak óhaj fog maradni és semmit sem eredményez, ha nem követi tett is.

Hiába álmodozik a magyar ember függetlenségről, nyugodt, kényelmes életről ha nem hajlandó sorsán tettel is változtatni.

Mi alkalmat adunk Önnek, hogy megvalósithassa egy régi álmát és visszajusson régi foglalkozásához, a földmivelés hez és igy aztán ugyan Önön mulik, hogy hajlandó-e ezt a kinálkozó alkalmat megragadni.

Ha letelepszik a mi földjeinken és hajlandó arra, hogy szorgalmasan dolgozzék, boldogulni fog, amint boldogultak és boldogulnak mindazok, akik követték tanácsunkat.

A föld ára nálunk igen mérsékelt, mert közvetitési dijat senkinek sem kell fizetnie.

Ha Ön részletes felvilágositást óhajt kapni földjeinkről, ne csak óhajtsa ezt, hanem irjon is érte. Mi készséggel szolgálunk mindennemü felvilágositással.

Land Dept. Duluth & Iron Range Rail Road Co., 311 W. First St., Duluth, Minn.

—o—

A GÁLYARAB
vagy
A VELENCEI RÉMES ÉJ
20 füzetnek ára $1.00
50 füzet egyszerre rendelve $2.25
Postaköltségre, csomagolásra és biztositásra 25c küldendő. — Rendeléseket utánvéttel és küldünk. —
KEREKES TESTVÉREK
Amerika legnagyobb magyar könyv és zenemükereskedése
208 E. 86th St. New York City

DR. W. F. LEECH
SZEM-, FÜL-, ORR
ES TOROK ORVOS
First National Bank Building
WILLIAMSON, W. VA.
SZEMÜVEGGEL IS SZOLGÁLOK
Rendelő telefonszáma 246
Lakás telefonszáma 456

EGYLETI KALAUZ

—o—

A CONGOI I. RÁKÓCZI FERENC BÁNYÁSZ BETEGSEGÉLYZŐ E.

Alakult 1894 Január hó 11-én
Az egylet tisztikara:
Diszelnök: Buczkó András; elnök: Rezer János; alelnök Urbán Mihály; pénztárnok: Szántó János; titkár: Varga András, Box 156, Congo, Ohio; jegyző: Tökölyi Ferenc; pénztári titkár: Murvay Lajos; ellenőr: Tamás János; számvevő: Kádár Mihály; beteglátogató: Murvay Sndor beteglátogató Congón: Murvay Sándor, Drakesen Sipos Mihály; 3 tagu bizottság: Urbán József, Titka János. Bodnár János; zászlóvivők: Kékes József, ifj. Molnár János; teremőr: E. István és E. Tóth József; óhivatalos orvos Dr. James Miller.

—o—

ELSŐ JOBS ÉS KÖRNYÉKE MAGYAR BÁNYÁSZ BS. EGYLET

Székhelye: Jobs, Ohio.
Alakult 1896 Január 6-án. Gyüléseit tartja minden hónap második vasárnapján Murray City. Ohioban.
Az egylet hivatalos lapja: Magyar Bányászlap.
Elnök: Boros József; alelnök: Hajdu József; jegyző Jagetr Imre, Box 424. Murray City Ohio; titkár: Abaházi Sándor, Box 163, Murray City, Ohio; pénztárnok: Imri Imre; ellenőr: Tóth Márton; hármas bizottság: Belfi András, Vash Gyula, Szabó Pál; zászlóvivők: Mészáros Imre, Krajnyik Mihály; beteglátogatók: Murray City, Ohioban Mráz János; Holister, Ohioban Molnár József; Columbus, Ohioban Kristóf Mihály; rendfentartó: Popáczi József; koffer gazda: Jager Imre.

—o—

ELSŐ TUG RIVERI MAGYAR MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET.

Alakult: 1903 október hó 1-én.
Hivatalos lapja a Magyar Bányászlap
Székhelye: Gary, W. Va.
A főtisztikar::
Főelnök: Németh Ferenc, Post Box 224, Gary, W. Va. Főtitkár és főpénztárnok: Kocsis Balázs, Box 544, Gary, W. Va., az osztályok kimutatásai és minden egyleti levél hozzá küldendő és az egyletről felvilágositásért hozzá forduljanak. Főalelnök: Soltész József, Filbert, W. Va. Főjegyző: Kovács Pál. Főellenőr: Davis Bertalan, Filbert, W. Va. Bizottság: Tóth Sándor, id. Nagy Mihály, Horváth János.

A főtisztikar minden hónap utolsó vasárnapján délelőtt 10 órakor tartja gyüléseit Garyban, a Hallban.

1-ső Osztály, Filbert, W. Va.
Elnök: Horváth János; alelnök: id Nagy Mihály; titkár: Kovács Pál, Box 191, Filbert, W. Va., minen egyleti levél hozzá küldendő; jegyző: Tóth Sándor; pénztárnok: Soltész József; ellenőr: ifj. Tóth Lajos; bizottsági tagok: Nagy István, Buzsik József, Bacsó András; beteglátogató: Id. Nagy Mihály; póttag: Jósa Jozsef, magyar zászlóvivő: Vinter János; amerikai zászlóvivő: id. Tóth Lajos; ajtóőr: Szabó Mihály.
Gyüléseit tarja minden hó 13-ika utáni vasárnap délután 2 órakor a a kath. templom alatt.

2-ik Osztály, Gary, W. Va.
Elnök: Szurcsik János; titkár és pénztárnok: Németh Ferenc, egyleti levelek hozzá küldendők (Box 224, Gary, W. Va.); jegyző: Kocsis Balázs.
Gyüléseit minden hó második vasárnapján tartja a Gary-i Hallban.

3-ik Osztály, Pageton, W. Va.
Ugykezelő: Valach Vendel, Box 23. Pageton, W. Va.
Gyüléseit tartja minden hónap harmadik vasárnapján délután 2 órakor a pénztárnok házánál.

4-ik Osztály, Ream, W. Va.
Ugykezelő: Szász György, a helybeli és vidéki tagok havidijai és egyéb befizetései hozzá küldendők Box 312, Gary, W. Va.

6-ik Osztály, Red Jacket, W. Va.
Elnök: Dóczi András; jegyző: Glach Henrik; titkár és pénztárnok: Veres István, Box 64, Red Jacket, W. Va., kihez minden levél küldendő; ellenőr: Kurucz István; beteglátogató: Balogh Bálint.
Gyüléseit minden hó 2-ik vasárnapján tartja a pénztárnok lakásán.

KÉPVISELŐINK:

VIRGINIA

Ifj. Dobos András, Pocahontas, Va.
Szabó István, Dante. Va.

KENTUCKY

Farkas Balázs, Lynch, Ky.
Szász Agoston, Benham, Ky
Varga Sándor, Stone, Ky.

WEST VIRGINIA

Bettes Barna, Pursglove, Osage Jere, W. Va.
Gallay Géza, Capels, W. Va.
György István, Short Creek. W. Va
Hoffman János, Caretta, Yukon, Coalwood, Premier, W. Va.
Hornyák József, Reedsville, W. Va.
Melegh Imre, Glen White. W. Va
Ondó József, Ward, W. Va.
Paul István, Jenkins Jones, W. Va
Soltész Péter, Elm Grove, W. Va.
George Szita, Frances, W. Va. —
Szerencsés János, Shinnston, W Virginia.
Turi Lajos, Glen Alum. W. Va.
Torchia & Klacko Co., Clarksburg, W. Va.
Veres István. Red Jacket, W. Va.
Veszprémi Sándor, Monaville, W Va., Rossmore, W. Va.

PENNSYLVANIA

Angyalosi József, Star Junction, Pa. és Perropolis, Pa.
Julius Bakos, La Belle, Pa.
Benkő János, Cherryville. Pa.
Csordás István, Heilwood. Pa.
Debreczeni Ferenc, McKeesport, Pa.
Darnay József. Fredericktown, Pa
Eperjessy István, Johnstown, Pa.
Fejes István, Brownsville, Pa.
Fekete József, Edwardsville, Pa.
Gyürke Mihály, Nanty Glo. Pa.
Emery Horváth, Ruthford, Pa.
Jeso A. János, Masontown, Pa.
Kopácsy János, Hazleton és vidéke, Pa.
Lázár Lajos, Kulpmont, Pa.
Lukács János, Gallitzin. Pa.
Molnár András, Van Meter, Pa.
Novák Lajos, Elizabeth, Pa.
Nagy József, Marsteller, Pa.
Sütő János, Windber, Pa.
Varga József, Mercer, Pa.
Vaskó János, Allison, Pa.
Várnay Imre, Uniontown, Pa.
Veréb István. Braznell, Pa.
Veréb József, Hooversville, Pa.

OHIO

Bányász József, Tiltonsville, Ohio
Bartók Dániel, Adena, Duncan Wood, Herrick, Ramsey, Blairmont, O.
Burdohán Mihály, Bradley, O.
Jelenik Albert, Dillonvale, Pinefork, Dunglen, Harperville. Duncanwood, Glen-Robbins. Yorkville, Glen Runs, Smithfield, Ramsey, Robeyville, Ohio.
Kőmüves János, Columbus, Ohio.
Kovács János, St. Clairsville, O.
Tóth Károly, Murray City, O.
Tóth Itván, Rayland, O.

MICHIGAN

Trimai József, Detroit, Mich.

INDIANA

Bodnár Péter. Clinton, Ind.
Szobonya István, Terre-Haute, Ind.

ILLINOIS

Fürjes Agoston, Orient, Ill.
Miklósik Pál, Aurora, Ill.
Soltész Pál, Buckner, Ill.
Takács József, Divernon, Ill.

NEW JERSEY

Nagy József. Franklin, N. J.
Olsavszky Sándor, Newark, N. J.

NEW YORK

Mihályi Zoltán, Glenfield, N. Y.

COLORADO

Fodor Vilmos, Camp Shumway, Colo.
Kovács Gyula, Farbes, Colo.

LOUISIANA

Kapus Márton, Hammond, La.

CONNECTICUT

Asztalos Sándor, 955 Wordin Ave, Bridgeport, Conn.

WYOMING

Csapó János, Rocks Springs, Wyo

FLORIDA

Goda György

UTAZÓ KÉPVISELŐK

z Egyesült Allamok egész területére
A. L. BAUER

ÉRTESITEM
A LOGANVÖLGYI MAGYARSÁGOT,
hogy rendeléseimet
MÁJUS 15-TŐL ISMÉT MEGKEZDTEM
A DOLLÁR STORE FELETT
a Washington Apartmentben levő rendelőmben
RENDELŐ NAPOK:
Kedd, Szombat és Vasárnap délig
DR. SZÜCS MIKLÓS

HIMLERVILLEI
MAGYAR ASSZONYOK FIGYELMÉBE!
Értesitjük ezennel a himlervillei magyar asszonyokat, hogy
REMEK TAVASZI KABÁTOKAT ÉS RUHÁKAT
kaptunk gyönyörü szinekben, mintákkal, melyek
IGEN OLCSÓN KERÜLNEK ELADÁSRA
Azonkivül kaptunk óhazai kitünő vászonból ÁGYHUZATOKAT is.
Kitünő mosók, tartós anyagokból vannak készitve.
A készlet nem nagy, azért aki előbb jön, annak jut belőle.
SZÉP ÉS JÓ MINŐSÉGÜ, DIVATOS MINTÁJU
JÓ MOSÓ YARDOS KELMÉKET
is kaptunk, melyek nagyon olcsón kerültek eladásra.
KITÜNÓ MINŐSÉGÜ DIVATOS NŐI HARISNYÁK IS ÉRKEZTEK. AZ ÁRUK MEGLEPŐEN OLCSÓ!
Mig a készlet tart remek NŐI KALAPOK rendkivül LESZÁLLITOTT ÁRON kerülnek kiárusitásra. Már csak kevés van belőlük, azért aki venni akar, jöjjön mielőbb.
OLCSÓ, DE JÓ ANYAGOKBÓL KÉSZÜLT
SZÉP MINTÁJU HÁZI RUHÁK
készen megvarrva rendkivül jutányos áron szerezhetők most be.
Ha ön bármilyen ruházati cikket akar beszerezni, jöjjön előbb hozzánk, nézze meg, üzletünkben nem-e kaphatja meg.
GYERMEKRUHÁK, ALSÓRUHÁK, INGEK, KALAPOK.
FÉRFIAKNAK DIVATOS INGEK, NYAKKENDŐK, HARISNYÁK, ALSÓRUHÁK NAGY VÁLASZTÉKBAN!
HIMLER COAL COMPANY
Divatáru üzlete
HIMLERVILLE, KY. *HIMLERVILLE, KY.*